

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

H

AARSSKRIFT

FOR
ODDER HØJSKOLES
ELEVFORENING

◉ 1933 ◉

◉ 13. AARGANG ◉

UDGIVET AF
ODDER HØJSKOLES ELEVFORENING

Sørens
Pædagogisk Studiensamling
København V.

AARSSKRIFT

FOR

ODDER HØJSKOLES
ELEVFORENING

1933

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

13. AARGANG

System
Pædagogiske Studiesamling
København V.

Mod Vinter og Vaar.

Du, Vennen min! Vi bli'r saa graa!
Hvora'f kan det vel komme?
Har du betænkt, det tyder paa,
vor bedste Tid er omme?

Vor Ungdomstid, ja, væk er den
og vender ej tilbage.
Maaske der kun er faa igen
af vore Manddomsdage.

Saa bli'r vi gamle, lille Mor!
Vemodigt at erkende:
Den lyse Sommers grønne Flor
som vissent Løv skal ende.

Ja, det er Livets fælles Kaar
paa denne gamle Klode,
at falme skal i Efteraar
hvad der om Vaaren gro'de.

Giv mig din Haand! Vi følges ad,
saa langt det os forundes!
I Knoppen ved det visne Blad
det nye Foraar grundes.

O, Gud ske Lov! Vor bedste Tid
vi har endnu i Vente.
Den Skat, vi vandt ved Jesu Strid,
i Himlen trækker Rente.

Aa, lille Mor, hvad gør det saa,
om her vi gaar og graaner,
naar bagved Jordens Skyer graa
den nye Himmel blaaner!

Ved Advent 1933.

Jakob Lykke.

Hold Regnskab med dine Handlinger.

---

*„Det koster mer, end man fra først betænker,
at være tro i det, som Gud os skænker,
i Kærlighedens første Kraft at staa
indtil vi se, at Kampens Maal vi naa.“*

Der fortælles om Benjamin Franklin, at han i sin Ungdom ofte gjorde, hvad galt var. Men ved at passe paa sig selv og ved at beherske sig, blev han en af de klogeste og ædleste Mænd i sin Tid.

Han forstod, hvor vigtigt det var hver Dag i sin Samvittighed at holde Regnskab med sine Handlinger. „Hvad gør en Købmand, naar han vil blive rig?“ sagde han til sig selv, „Han fører nøjagtigt Regnskab over sine Udgifter og Indtægter. Hvad skal saa den Mand gøre, der vil dygtiggøre sig? Han maa hver Morgen og Aften granske sin Sjæl og undersøge, hvor meget han har gjort galt, og hvor meget han har gjort godt“.

For bedre at kunde gennemføre denne daglige Undersøgelse lavede han en lille Regnskabsbog med Rubrikker, hvori han med Blyant markerede hver Fejl, han havde begaaet, og hver Gang han havde undladt at gøre det, han havde foresat sig. Paa den Maade fik han Overblik over de Fristelser, han maatte undgaa og de Dyder, han stadig maatte stræbe efter.

Lidt efter lidt forsvandt de sorte Streger i Lommebogen, Siderne forblev hvide; hans Regnestykke var gaaet op.

Vi kunde vel alle have Brug for saadan en lille Regnskabsbog. Det vilde sikkert tit være nødvendigt at sætte

Mærke for noget, vi havde gjort galt, eller maaske lige saa ofte for det, vi ikke fik gjort. Ja jeg tror endda, at der let vilde blive flest Mærker for det sidste.

Har vi gjort noget, der er galt, skal vor Samvittighed — hvis den da ellers er vaagen — nok gøre os opmærksom paa det, og vi gør ikke saa let den samme Fejl igen. Men det, vi ikke fik gjort, bliver vi nok aldrig helt færdig med.

Men selv om vi bliver gjort opmærksom paa dét, vi har gjort galt, er det slet ikke saa let at bøje sig for Samvittighedens Røst. Vi har saa let ved at finde Undskyldninger, naar det gælder os selv. Nogle vil maaske sige: Saadan er jeg nu engang. Jeg har ikke skabt mig selv. Kan jeg gøre for, at jeg er født med de Anlæg, eller at jeg er vokset op under saa vanskelige Kaar? Menneskene kan godt forsøge at undskylde sig, men Samvittighedens Dom vil altid lyde: „Du og ingen andre har Ansvar for de Handlinger, du har øvet. Vi kender alle Luthers verdenshistoriske Svar, da han traadte op mod den mægtige romerske Kirke og Kejseren for Europas stærkeste Stat: „Det er ikke raadeligt at handle mod sin Samvittighed“.

Disse Ord er velegnet til at være Rettesnor for ethvert Menneske i Kampen for at bevare Personligheden, for at bevare det bedste i ham.

Den eneste Forudsætning, der nødvendigvis maa være til Stede, er den, at Samvittigheden ikke er ødelagt, for det kan jo nemlig ske. Bliver man ved med at trodse dens Stemme, sløves den til sidst, og Mennesket bliver „samvittighedsløst“.

Den rene Materialisme, som kun tror paa det, den kan tage og føle paa, vil vel ikke anerkende, at man taler om Sjæl og Samvittighed som særlige Organer for Livet i den aandelige Verden; men kunde vi løse Tilværelsens dybeste Gaader, vilde det maaske vise sig, at det usynlige kunde være det mest virkelige eller i al Fald det mest værdifulde.

Hvad er det for en underlig Magt som dømmer, at noget er godt og derfor værd at eftertrægte, og at noget er ondt og derfor nødvendig at undgå?

Man kan spekulere over det til Dagens Ende uden at udgranske det med vor Forstand, men at det er saadan, føler vi. Og den Kamp, der stadig foregaar mellem godt og ondt, er ikke et Skuespil, som vi kun er nevrtrale Tilskuere til. Det griber paa det dybeste ind i vort eget Liv, og vi maa hver især tage Ansvar for vore Handlinger.

Skulde vi ikke ogsaa føre Regnskab med det gode, vi fik udrettet? Dertil kunde vel baade svares ja og nej. For det første er det tit vanskeligt at bedømme. Den Stemme, der tilhviser os om vore „gode Gerninger“, er ikke altid at stole paa. Lytter vi for meget efter denne Stemme, kan det let føre til Selvgodhed, der er det første Skridt paa Egenkærlighedens brede Landevej, og det bliver da kun for vor egen Skyld, vi gør det, og saa opnaar vi ikke Balance i vort Regnskab.

Paa den anden Side har vi Lov til at glæde os over, at noget lykkes for os. Det styrker os i Kampen mod det onde, og vi oplever noget af den Glæde, der giver Fred i Hjerter og Sind.

Som gammel Mand skrev Benjamin Franklin til sin Søn: „Lykken har altid fulgt mig lige til nu, jeg er en gammel Mand. Undertiden, naar jeg tænker paa denne min gode Lykke -- og det gør jeg tit, — siger jeg, at hvis jeg kunde, vilde jeg ikke have noget imod at leve mit Liv om igen fra først til sidst; kun vilde jeg have Lov til — som andre Forfattere — i anden Udgave at rette første Udgaves Fejl. Og saa vilde jeg ogsaa gerne have Lov til at bytte enkelte Hændelser i mit Liv med andre, mere lykkelige. Men hvis de Vilkaar blev mig nægtet, vilde jeg alligevel gaa ind paa at begynde det samme Liv forfra“.

Det er Resultatet af et velført Livsregnskab. Var det ikke nok værd at efterligne, saa vi — naar vor Livsaften

oprinder — i Taknemlighed kunde se tilbage, fordi vi vi var kommen i Overensstemmelse med det bedste i os selv.

*„Der er Mennesker, der altid
gaar, som de gik Kongebud,
og er Vidnesbyrd iblandt os
om saa kongelig en Gud.
Deres Smil er som et Solskin,
som et Solskin og en Fred.
Vejen, som vi selv skal følge,
bliver skønnere derved.“*

Hjertelig Hilsen til alle Aarsskriftets Læsere med Ønsket om en glædelig Jul.

Marie og Elisius Johnsen.

Hjemmet og dets Betydning

Hjem! Hjem! mit kære Hjem.

Nej ingen, ingen Plet er skøn som du mit Hjem.

Disse Linier er Omkvædet i en Sang, der er oversat fra det engelske, og disse, saavel som Sangen i sin Helhed, lovpriser Hjemmet.

Det er en Sang, jeg altid har holdt meget af, og naar jeg rejste hjemmefra for længere Tid, var den ofte i mine Tanker. Jeg mindes den første Morgen efter min Indkaldelse til Militærtjenesten, da gik min Sidekammerat og sang den samme Sang, alt imens han børstede og pudse sine Sager.

Han var gift og havde Hustru og to smaa Børn, der boede i en lille Kvistlejlighed i Aarhus, nu overladt til det offentliges Omsorg; men hvor lille og hvor fattigt det end var, saa var det nu for ham den skønneste Plet paa Jord.

Selvom jeg ikke havde det paa samme Maade som ham, saa gjorde Sangen dog Indtryk paa mig, mit Sinds Stemning var indstillet — for at bruge et moderne Udtryk — paa samme Bølgelængde; thi ogsaa jeg længtes efter mit Hjem, — efter Far og Mor — og jeg siger, ja, godt for det, bare alle havde det saadan, at de længtes efter Hjemmet, derfra har vi, — det bør i alt fald være saaledes, — vore bedste Minder.

Paa Hjemmet hviler Samfundet. Derfor, som Hjemmet er, bliver ogsaa Samfundet; thi Samfundet bestaar jo netop af de mange „Tusinde Hjem“, som Bjørnson synger saa smukt om, og det er i disse, at hver Spire, — den være sig ond eller god — som skal udvikle sig i Livet, tager sin Begyndelse.

I Ly af Hjemmets Fred og Hygge er Grunden lagt ikke alene til alle menneskelige Dyder, men ogsaa til hver Stordaad, som er udført i Verden.

Faa er som Far, men ingen er som Mor, det er hende, der styrer Hjemmet, — er Dronningen ude, da er Bikuben i Uorden. —

Hvor stor, hvor ædel er ikke den Mor, som formaar at skabe et Hjem, det er ikke blot et Sted at være, — et Opholdssted — men det indbefatter alt, hvad Mennesket ønsker og haaber.

Hvor er den Kvinde, som er for stor, for lærd, for ophøjet til at skabe et Hjem, hvad skønnere og herligere kan hun vel udføre end netop at berede Jordbunden for Livets bedste og ædleste Spirer, hun maa omfatte alt, ordne og jævne alt.

De mange Synspunkter og Attraaer i Hjemmet maa alle finde Hvile hos hende. I Stilhed paatager hun sig de Byrder, som andre maa skubbe fra sig, eller som er Resultatet af andres Forsømmelse. Enhver inden for hendes Omraade aander let og føler sig fri, og de tørreste Grene sætter Knopper og Blade udsatte for hendes Kærligheds Solskinsvarme. Man mærker maaske ikke, at det er hende, som holder det hele sammen, før hun er borte. Alle de Traade, som hun saa mildt og umærkeligt holdt i sin Haand, er nu uden Holdepunkt.

Opdragelse og Udvikling er Hjemmets endelige Maal ikke Børneopdragelse alene, men Opdragelse af alle Familiens Medlemmer.

Opdragelse er nemlig en harmonisk Udvikling af alle saa vel aandelige som legemlige Evner og Kræfter. En saadan Udvikling vil ikke paa noget Tidspunkt i Tilværelsen være tilendebragt, „vi kan lære, saa længe vi lever“.

Som Følge heraf er det gode Hjem en Skole, baade for Forældrene og Børnene. Disse kan ikke blot i Hjemmet opdrages til Kærlighed, Opofrelse, Selvhengivenhed og i det hele til at underordne sine egne personlige Ønsker og Tilbøjeligheder, hvad der tjener til det hele Sam-

funds Vel, men de kan ogsaa ved at give Agt paa Barnelivets Udvikling og Vækst komme i Forstaaelse af mangt og meget i deres Natur, som maaske hidtil har været upaaagtet eller staar mindre klart for Bevidstheden.

Alvorlige og tænkende Forældre kan ikke undgaa at lægge Mærke til, at intet virker mere opdragende end Eksemplet: „Smaa Gryder have ogsaa Øren“, siger Ordspøget, og hermed menes, at Smaabørn er langt skarpere Iagttagere, end man i Almindelighed skulde tro. Og den bestemmende Grund for deres Ord eller Handlinger bliver altid: Det har Far eller Mor sagt eller gjort, derfor vil vi ogsaa gøre det. De ser op til Forældrene, og søger i alt at efterligne dem.

Svarer Forældrenes Ord og Liv ikke til hinanden saa nedbrydes den naive Barnetro, og Advarsler og Formaninger bliver uden Frugt.

En af de første Betingelser for, at Hjemmet skal kunne løse sin Opgave, bliver derfor, næst efter Kærlighed, en samvittighedsfuld Agtpaagivenhed af sit hele Liv, saadan at man omhyggelig vogter sig for at sige eller gøre noget, der kan „forarge en af disse smaa“.

Et andet vigtigt Moment er Lydigheden. Nødvendigheden af denne kan ikke nævnes for tit, da det synes, som om vor Tid har en stærk Tilbøjelighed til at overse Betydningen af, at de unge tidlig og konsekvent vænnes til at bøje deres Vilje under en højere Lov. Den, der aldrig lærer at lyde, bliver aldrig til noget i Verden. Selvraadighed og Egensind vil da tage Overhaand, og vedkommende vil lit støde imod og gøre mangen bitter Erfaring, der mangen Gang vil forlede ham til at blive vred og uretfærdig, idet han ikke kan forstaa, at Livets mange forskelligartede Forhold ikke altid kunne være saa bløde og bøjelige, at de i et og alt kunde rette sig efter hans Ønsker og forudfattede Meninger.

Der er Forskel paa at lystre og lyde. Ved det første afretter man Slaver men ved det sidste „Mænd med faste Viljer.“

Naar Hjemmet hviler paa den rette Kærlighed, og Forældre fatte Betydningen af Eksemplets Magt og erkender Nødvendigheden af Lydigheden, saa vil det blive en Planteskole, hvori en daadskraftig Slægt vil kunne spire, slaa Rod og udvikle sig.

Og bliver der mange af den Slags Hjem, saa gaar Samfundet en lys og lykkelig Fremtid i Møde; thi vist er det: som Hjemmet er, saadan bliver de, der udgaar derfra; og de vil altid med Tak sende Tanken tilbage til Hjemmet; thi hvad ejer vel Jord saa skøn som du mit sande Hjem.

Laurits Laursen.

Vi sender herigennem Elevskriftet vor bedste Hilsen til alle Venner her fra Højsholen, og ønsker jer en god og glædelig Jul.

Svend Lykke, Olga og Laurits Laursen.

Dagen og Vejen.

||ngen vil sikkert modsige mig, naar jeg siger, at Dagen staar i Forvirringens og Forventningens Tegn, og at Vejen gaar mod Ensrettethed.

Niels Bukh er vendt hjem fra Hitlers Rige, hvor han og hans Gymnaster blev hyldet med Begejstring af trofaste Nazister. Selv er han, som vi kender det fra Dagspressen, bleven fyldt med den dybeste Beundring for Hitler og den Aand, som hersker i det tredie Rige.

Der er ingen Tvivl om, at mange i en forbløffende Grad har undervurderet Hitler. Han er OVERRASKELSESNES Mand, som har ladet det ene Hammerslag følge efter det andet. Derfor er man som lamslaaet overfor Begivenhederne. Det er vel ogsaa nok en Sportspræstation af Rang at sætte Partiets Stemmegal op fra 7 – siger og skriver syv – i 1919 til praktisk talt nu 14 Aar efter at omfatte hele det tyske Folk.

Intet Under at Legemskulturens Førstemand i Danmark føler sig baade tiltalt og duperet af en saa gennemført Ensrettethed.

Jeg for mit Vedkommende forstaar saa udmærket, at Tyskland forlod Afrustningskonferencen og meldte sig ud af Folkenes Forbund. Afrustning og Folkeforbund kan aldrig blive andet en skønne Drømme, saa længe man ikke i Realiteten anerkender Ligerettens Princip.

I Følge Folkeforbundspagtens Artikel 8 har alle de Stater, som har sluttet sig til Folkenes Forbund, forpligtet sig til Nedrustning. Allerede i Fortalen til Afsnit 5 af Versaillestraktaten erklærede de sejrende Magter, at Tysklands Afvæbning skulde tjene til at muliggøre Indledningen til en almindelig Formindskelse af alle Staters

Rustninger. Og saavel Locarnoaftalen af 1925 som Kelloggpagten af 1928 indebærer direkte og inddirekte Forpligtelser til Nedrustning. Ord gør det ikke nu mere. Nu er det virkelig Tillid og saa Handling, der skal til, om det skal lykkes at komme frem den Vej.

Frankrig har hidtil baade stadigt og stædigt opretholdt det Synspunkt, at det forlanger Sikkerhed, før det gaar med til Afrustning. Med moralsk Ret og med stadig stigende Slagkraft har Tyskland hævdet: Afrustning til Tysklands Maal! Tilsyneladende i hvert Fald staar Hitler stærkt, naar han siger, at Tyskland er villig til at afskaffe det sidste Gevær, naar de andre vil gøre det samme. Et oprustet Frankrig og et afrustet Tyskland er fortsat en Umulighed.

Men ogsaa her er det ikke nok med dyrebare Forsikringer om fredelige Hensigter, hvis Kendsgerningerne taler et andet Sprog. Og det er jo ellers et nogenlunde samstemmigt Vidnesbyrd fra dem, der kender lidt til Forholdene i Hitlers Tyskland, at det tredie Rige er at ligne ved en eneste stor Militærlejr. Den tyske Nationalsocialists Mandsideal er en Slægt, der øver sig i Vaabenfærd, en Race, der føler sig kaldet til at herske, og som erklærer, at Krig er glørværdigt. Det tyske Folk er trods Afrustning et Folk i Vaaben. Og den tyske Ungdom af i Dag opdrages systematisk til Kamp, hvad enten man saa vil Kampen nu eller senere. Det er formodentlig denne Vaabensport, der har faaet Idrætsmanden Niels Bukh, som ogsaa tror paa et Folks Genrejsning gennem Legemskultur, til at hejse Hagekorsbanneret over Ollerup og istemme Raabet: Heil Hitler!

Renere og ærligere Udenrigspolitik end Hitlers gives ikke i Europa, siger Niels Bukh, „Lyt til Berlin og ikke til uansvarlige Storskrydere“, læste jeg forleden i et Blad. Ordene fra Berlin er fredelige nok. Det er blot det fortvivlede, at kun meget naive Mennesker tør tro paa dem. Det er nemlig før sket, at de „uansvarlige Storskrydere“ i Grænseegnene har hylet saa voldsomt og vedholdende,

at Regeringen i Berlin har maattet danse efter deres Fløjten, fordi den ikke i Tide havde stækket Vingerne paa de flabede Unger, den i Virkeligheden selv havde udklækket.

Og tænker vi paa vore egne Grænseforhold i Øjeblikket og de slesvig holstenske Grænseflyttere, da maa jeg give Forfatteren Marcus Lauesen Ret, naar han forleden udtalte, at han fandt det ganske urimeligt at gøre Brøleberne Dr. Sievers til Landraad og Pastor Peperkorn til særlig sagkyndig i nordslesvigske Spørgsmaal ved Overpræsidiets i Kiel, hvis Regeringen i Berlin virkelig ønskede ført en anden Grænsepolitik mod Nord end den, de to højrøstede Herrer har gjort sig til Talsmænd for, lige siden Hitler i Foraaret kom til Magten i Tyskland. Saa-danne Forfremmelser tyder ikke paa, der eksisterer noget Modsætningsforhold mellem Rigsregeringen og Slesvig-Holstenerne.

Men maaske Niels Bukh ved bedre Besked?

* * *

For nogen Tid siden drøftede jeg med en klog Mand Verdensanskuelserne, Nationalsocialisme, Demokrati og Kommunisme. I Samtalens Løb sagde han til mig: „De maa da indrømme, at Hitler har standset den kommunistiske Bølge i Europa. Det er Stormands Værk. Endvidere maa De formodentlig indrømme, at Nationalsocialismen i Modsætning til Kommunismen er en dyb religiøs Bevægelse.“

Jeg svarede med et Par Vers fra Henrik Ibsens Bal-lonbrev:

„Ja, i Sandhed, det er stort,
stort, saa Verden staar og gaber; —
og dog dirrer der et „Aber“
midt i Gabets aabne Port.
Tvilen kommer lindt til Orde:
er det rigtig stort, det store?
Ja, hvad gør vel stort et Værk? —
ikke Værkets store Følger,
men Personen klar og stærk,
som i Værkets Aand sig dølger.

*Og saa staar vi nu om Stunder
lodret over Faraonen.*

*Atter er Kong Gud paa Tronen,
atter flyder bort Personen
i et Mylr, som kaver, stunder,
bryder, bygger, grubler, grunder
rundt omkring og neden under.*

*Atter rejses Pyramiden
som Produkt af hele Tiden.*

*Atter svulmer alle Aarer,
atter flommer Blod og Taarer,
for at Verden stort skal se
Kongegudens Mausolé."*

Farao kastede Hebræernes Drengbørn i Nilen. Hitler smider dem i Koncentrationslejre eller driver dem ud i Selvmord og bestemmer, at den Tysker, som gifter sig med en Person af jødisk Race, straffes med Fængsel.

Ulyksalige Israel! som lig den evige Jøde vandrer hjemløs og fredløs om paa Jordan, miskendt, forfulgt og hadet af Hedninger og Kristne. Og ulyksalige Israel! som maaske mere end noget andet Folk ved Krigsmaan og Krigsaager har tjent paa Verdenskrigens Jammer og Dyr-tid. Hvor har din store Søn Apostlen Pavlus Ret, naar han skriver: „Trængsel og Angst være over hvert Men-neskes Sjæl, som øver det onde, baade en Jøde først og en Græker"! Men derfor ogsaa ulyksalige Kristenhed! Hvem har ansat dig som Guds Bøddel til at hjemsoøge Fædrenes Synd paa Børnene, den Straffedom, hvis Ek-sekution den retfærdige Gud aldrig lagde i Kristnes, men i Hedningers Hænder.

Utvivlsomt er Nationalsocialismen meget religiøs. Jeg anser dette for at være dens allerstørste Fare. For naar Fanden bliver religiøs, saa er der da i Sandhed Fare paa Færde. I hvert Fald kender jeg ingen større Fare. Der er ikke noget saa farligt for Mennesker at omgaas som Religion, naar de intet kender til Syndefaldet. Og det gør Hitler aabenbart ikke. Ved Syndefaldet blev Slægtens Blod urent, hele Slægtens Blod, alle Slægters Blod, ikke det semitiske mere end det ariske.

Naar Naturen viser Hitler en hensynsløs Kamp for Pladsen i Solen, naar den viser ham, at det er den stær-keste, der faar Chancen og tager Stikkene hjem, saa mener han altsaa, at saadan er det ogsaa Skaberens Vilje. Han mener, det er den guddommelige Verdensvilje, der

fuldbyrdes, naar Sejrherren i Livets mangfoldige Kampe spænder den overvundne som Trældyr og Trækdyr foran sin Plov. Men det er da Hedenskab, saa det forslaar noget, Hedenskab i Renkultur. I Hedenskabet hedder det: Den stærkeste har Retten! Den, som ikke kan klare sig, maa dø! I Kristendommen hedder det: „Bærer hverandres Byrder og opfylder saaledes Kristi Lov!“

Antikristelig er altsaa Nationalsocialismens Racehad og Racestolthed, dens Krigsbegejstring, dens hysteriske Hævndrømme, dens Tro paa Menneskenes Ulighed, kort sagt: dens Forgudelse af Blodet og de dunkle Naturdybder.

Mesterens Grundlove, saasom: Alt, hvad I vil, at Menneskene skal gøre mod jer, det skal I ogsaa gøre mod dem! Du skal elske din Næste som dig selv! Gengæld ondt med godt! Rens jer fra Vrede og onde Lyster! Sælg ikke jeres Sjæle til Staten, til Kejseren, men giv Kejseren, hvad Kejserens er, og Gud, hvad Guds er! — vilde Hitler og hans Folk forkaste som Opfordring til Selvmord som jødisk Fredsklynkeri, som en Mennesker uværdig Anarkisme. Og ve Herren Jesus og hans sande Efterfølgere, om de faldt i Hænderne paa en Flok haandfaste Stormafdelingstropper. Mesteren selv vilde ikke slippe med Konzentrationslejr, men endnu en Gang blive spigret fast til et Kors, om end et mere moderne end hin mørke Langfredag i Jerusalem.

* * *

Man har i dette Efteraar holdt store Mindefester til Ære for N. F. S. Grundtvig. Saa var det jo altid Sæd og Skik i Dannevang, at man valfartede til Profeternes Grave og der holdt idylliske Mindefester til Ære for de store hedengangne. Det er vist paa høje Tid, man lærer Menneskene at forstaa, hvad Grundtvigs Gave til Menneskeheden var. Grundtvig var jo ikke en Idyl. Og han var saa sandelig heller ikke en gammel hyggelig Bedstefar med et Toddyglas og et langt, hvidt, velplejet Skæg.

Grundtvig var intet mindre end en stor revolutionær

Kraft, der vel ud af Livets dybe Erfaring maatte vidne, at „Aanden er bedre end Kød og Blod, Herren er liflig og ejegod, Kristne har kronede Dage.“ Men han vidnede ogsaa, at disse kronede Dage vindes kun gennem „et jævnt og muntert, virksomt Liv paa Jord — — med Øjet, som det skabtes himmelvendt, lysvaagent for alt skønt og stort her neden“, hvor alle gode Kræfter stilles i Livets Tjeneste, saa vi i „Rigdom kan drive det vidt, naar faa har for meget og færre for lidt,“ og hvor altsaa selv den mindste kan faa Del i Livets Glæde.

Han, mere end de fleste andre, forstod, at det er det blodrige Livs sande Opgave at træde frivilligt i Aandens Tjeneste og tjene det. Og det er Aandens egentlige og eneste Sendelse her paa denne syndige Jord at oplyse og velsigne alt levende og skabe Dyremennesket om til et Gudsmenneske.

Hvor denne indre Revolution sker, der fuldkommes Guds Kraft i menneskelig Skrøbelighed. Og der har vi det sande tredie Rige.

For det sande tredie Rige det er ikke det saa højt lovpriste Adolf Hitlers Rige, men det Rige, hvor Livet vil tjene Aandens evige Love paa Jorden i Kraft, i Skønhed og i Glæde, det Rige, som har sine „levende Kilder under Adams Land og Golgatas Kors.“ Der kan alle faa Lov til at leve, den mindste som den største. Der er Ensidigheden ophævet, Og der kan, som Henrik Ibsen for mange Aar siden sagde det i „Kejser og Galilæer“ (et Emne, der atter nu er aktuelt) netop med Henblik paa Problemet det tredie Rige: Poesi, Filosofi, Religion og alt det, som af Gud blev Livsret givet, komme til at gaa op i en højere Enhed, komme til at danne en evig Livsmagt.

Dette skulde vi vel her i Danmark, hvor vi har haft en Grundtvig, have bedre Betingelser og Forudsætninger for at kunne forstaa end noget andet Folk.

Vi maa vælge mellem Grundtvig og Hitler, skrev Valgmenighedspræst Asger Højmark forleden i Højskolebladet. Det er rigtigt. Efter alle Solemærker at dømme bli-

ver det de to Livssyn, der kommer til at brydes her i Danmark i de kommende Dage.

Den kendte Barthianerpræst Povl Olesen udtalte forleden ved et Møde i Studenterforeningen i København, at Niels Bukh aabenbart mangler en sjælelig Erstatning til sin Kropskultur. Slutstenen i sit pragtfulde Palads for primitiv Gymnastik og al anden Legemsidræt har han alt-saa nu fundet i det ensrettede Naziland.

Men hvor den grundtvigske Forkyndelse forstummer fra Højskolens Høresale, der har man tabt Troen paa Aandens rensende Kraft og givet sig Blodtilbedernes Evangelium i Vold. Og det skulde dog nødig kunde siges med Sandhed, at samtidig med, at man smykker Profetens Grav med Efteraarets skønneste Blomsterflor, hylder man Hitler som hans Arvtager.

I Anledning af Grundtvigjubilæet skrev Kaj Munk en Kronik, som sluttede med de Ord: „Hvem ved saa forøvrigt, hvad Grundtvig vilde sige om Hitler?“

Marcus Lauesen har rettet den Beskyldning mod Højskolen, at den er nazistisk. Ud over Tilfældet Niels Bukh og et Par enkelte andre, som har udtalt sig offentligt om den Sag, har jeg intet Kendskab til Sygdommens Udbredelse.

Men det skal siges her i Odder Højskoles Aarsskrift, at denne Skoles tidligere Forstander, som endnu følger Højskolens Arbejde med Interesse, at han forsager Nationalsocialismen og alle dens Gerninger og alt dens Væsen. Naziaanden er ganske uforenelig med den Aand, som har skabt og baaret den danske Folkehøjskole fra dens første Begyndelse og indtil de seneste Aar. Dette trænger til at siges saa klart og tydeligt, at al Misforstaaelse er udelukket. Og saa være det da hermed sagt.

C. P. Corneliussen

H. A. Brorsons Julegave.

Henimod Jul 1732 udkom der i Tønder et lille Hefte som har Titelen „Nogle Julesalmer, Gud til Ære og Christne Sjæle i sær siin elskelige Menighed til Opmuntring til den forestaaende Glædelige Jule-Fæst eenfoldig og i Hast sammenskrevne af H. A. B.“

Ringe og saare beskedent saa Heftet ud, men de 10 Salmer, det indeholdt, var den kosteligste Julegave, som en Præst vel nogensinde har givet sin Menighed; thi ud fra disse Salmer strømmer der en Julesang saa rig og herlig, at den sine 200 Aar til Trods klinger fuldtonende den Dag i Dag og vil vedblive at klinge, saa længe der overhovedet er dansk Sang til.

Hvor kan nu Aarsagen have været til, at Brorson skrev disse Julesalmer? Var der ydre Anledninger, eller var det simpelt hen en indre Trang i ham til at give sin Juleglæde Luft i Sang? Man kan vist godt sige, at der var et baade — og —.

Efter at han havde været Præst i 7 Aar i sit Fødesogn Randerup, søgte han og fik Kaldet som dansk Præst i Tønder. Saavidt man kan skønne, har den højt ansete og meget begavede Provst i Tønder, Johan Herman Schrader, været stærkt medvirkende til, at Brorson blev Præst i Tønder. I den gode Stad Tønder var det største Fler-tal dansktalende, og saa underligt det end lyder, blev der trods dette Forhold prædikeret Tysk i Kirken. Man begriber ikke, at dette kunde finde Sted; men de danske Enevoldskonger har ikke kunnet indse, hvilke farlige Følger det kunde have, at tysk Sprog blev benyttet af Embedsmændene i dansktalende Egne. Var dansk Sprog

blevet paabudt, vilde meget have set anderledes ud nu i Sønderjylland.

Kirkeordningen i Tønder var saaledes, at de, der vilde høre en dansk Prædiken, maatte møde Kl. 6 om Morgenen til Froprædiken. Til andre Tider blev der prædiket Tysk, hvilket havde til Følge, at saare faa danske i det hele taget overværede en Gudstjeneste, navnlig da ikke fra det lille Landsogn, som hørte til Byen.

Provst Schrader, der var en ivrig Pietist og en samvittighedsfuld Mand, indsaa, at de danske led Uret ved en saadan Kirkeordning, og vilde gerne saa vidt det stod til ham, bøde lidt derpaa. Han har kendt Brorsons Præstegerning i Randerup og har været klar over, hvilken Betydning det kunde faa, om Brorson blev knyttet til Kirken i Tønder. Schrader, der var baade en betydelig tysk Salmedigter og Salmekender, har formodentlig ogsaa kendt og skattet Brorsons Digterevne, der ganske vist ikke havde udfoldet sig ret meget i Randeruptiden, men som lovede rigt for Fremtiden. — For nu at Brorson kunde blive knyttet til Tønder, blev der paa Schraders Foranledning oprettet et Embede som Trediepræst, og dette overtog saa Brorson i 1729.

Det var absolut ingen glimrende Stilling, han gik ind til, mindre end den han i Forvejen havde, og hans Hovedopgave var tilmed den at holde Froprædiken for de danske, en Opgave, der ikke var særlig misundelsesværdig, da der kun mødte saare faa; men Provst Schrader har vel set, at Brorson netop var den rette Mand til denne Opgave, og han saa heller ikke fejl. —

Det var ikke let for Brorson at bryde op fra Randerup. Her var han født, her boede han i sit Barndomshjem og levede et lykkeligt Samliv med sin unge Hustru, sine Børn og sin ejegode Mor, der boede hos dem, og som han elskede højt; her var det naturlige Samlingssted for Brødrene, naar de en sjælden Gang vilde mødes. Herskabet paa Trøjborg, der havde Kaldsretten til Randerup Sogne kald, satte overmaade stor Pris paa H. A. Bror-

son, og desuden var der under hans Præstegerning vokset et rigt Kristenliv frem i det lille Sogn. Nej, det var slet ikke let at bryde op. Men det, der drog ham mod Tønder, var, dels den Følelse, at Gud kunde bruge ham til at gøre en Gerning i en dansk Menighed, der førte en noget askepotagtig Tilværelse, og som savnede en Mand, der kunde forkynde Guds Ord i det danske Sprog, dels det hjertelige Forhold, som efterhaanden var opstaaet mellem ham og Schrader, hvortil begges poetiske Indstilling meget bidrog. Ja, saa inderlig blev Forholdet mellem de to Tønderske Præsteskikkelser, at den Søn, som i 1730 blev født i det Brorsonske Hjem, i Daaben fik Navnet Johan Herman — altsaa opkaldt efter Johan Herman Schrader, som da ogsaa stod Fadder til Barnet. —

De af den danske Menighed i Tønder, som boede i Landsognet, fandt det meget besværligt at komme til dansk Gudstjeneste saa tidlig om Morgenen — altsaa Kl. 6, og Tysk forstod de ikke, saa man begriber, at deres aandelige Liv ikke alene stod i Stampe, men ogsaa var forkrøblet og holdt nede. Den forrige Provst havde anset det for formaalstjenligt at benytte Øvrigheden til at bringe de danske baade til dansk og tysk Gudstjeneste. Men Schrader var af en anden Mening; han var klar over, at det gjaldt om at give disse aandelige fortrykte danske Bønder en dansk Præst, som helt kunde ofre sig for dem, og han fik nu ordnet Kirkeforholdene saaledes, at Brorson hver Søndag Eftermiddag skulde tage ud i Landsognet og katekisere med baade unge og gamle i deres Modersmaal.

Det blev en stræng Tid for Brorson, en Arbejdstid, i hvilken han kom Bonden paa nært Hold, og en Tid, i hvilken han tilegner sig rige Erfaringer, der senere kom ham til gode, da han blev Biskop og rejste rundt for at visitere i Menighederne.

Man maa vist gaa ud fra, at Brorson i Begyndelsen samlede Bønderne til Oplyggelse i de enkelte Hjem; thi der fandtes ikke et ordentligt Lokale, hvori de kunde sam-

les. Skolen var lejet ind i et usselt Hus, hvor der vel ikke engang var Plads til ret mange. Men Schrader kom Brorson til Hjælp. Han satte sig i Spidsen for en Pengeindsamling, der gav et saa stort Udbytte, at der i 1730 kunde opføres et rummeligt Hus, hvori der baade blev indrettet et Skolelokale og en Bedesal. Her var det, at Brorson nu samlede Bønderne til Gudstjeneste og vakte dem til aandeligt Liv, ikke ved at tordne for dem og skræmme dem, men ved paa sin milde og kærlige Maade at bringe dem Guds Naadebudskal.

Midt imellem de to Landsbyer Store og Lille Emmerke blev „Bedehuset“ bygget, og det staar der den Dag i Dag som et lyst Minde om Brorsons og Schraders Arbejde for at hæve Aandslivet blandt danske Bønder omkring Tønder. —

Som ovenfor nævnt var Provst Schrader ikke blot Salmedigter, men han var desuden en stor Kender af tyske og til Dels ogsaa danske Salmer. Hans store Fortjeneste er Udarbejdelsen af et stort tysk Sangværk paa 1157 Numre, som udkom og blev trykt i Tønder 1731. Sangværket har faaet Navnet „Das Tønderische Gesangbuch“ eller paa Dansk „Tøndersalmebogen“. Om Brorson har haft Indflydelse paa denne Salmebogs Fremkomst vides ikke; men Aaret efter Tøndersalmebogens Udgivelse, lige op til Jul 1732 udgav Brorson sine 10 dejlige Jule-salmer til „siin elskelige Menighed“ at bruge „til den forrestaaende glædelige Jule-Fæst.“ Heftet var meget uanseligt og synede ikke ret meget i Folks Øjne; men disse første Brorsonske Klange er af en saadan Fylde, at de straks blev grebet af Mennesker og i rivende Hast bredte sig fra Syd til Nord i de danske Riger og Lande. Det var Salmer, Mennesker havde Brug for, i dem udtaltes paa menneskelig Maade Guds forunderlige Naade til dem, der midt i Livets Strid sukker i Løn efter Trøst og Hjælp. Heri fandtes bl. a. de tre Perler: „I denne søde Juletid,“ „Den yndigste Rose er funden“ og „Her kommer dine arme smaa.“ (Her kommer, Jesus, dine smaa) o. s. v.

De lærde skriver den Dag i Dag om, hvor og hvornaar Brorson har digtet disse 10 Julesalmer. I deres Studier af Brorson har baade Historikeren A. D. Jørgensen og Præsten Carl Kock fra Ubberup ment, at ovennævnte ti Julesalmer skulde være et Udpluk af en større Samling Salmer, der er digtet i Randeruptiden. — Deres store Lødighed har ansporet de lærde til den Antagelse, at de ikke er blevet til paa nogle faa Uger, men stammer fra et større Tidsrum. —

Overfor denne Antagelse mener Dr. theol. L. J. Koch, at Brorson, mens han var Præst i Randerup, ikke kan have digtet betydelige Salmer i stort Omfang, uden at nogen maa have haft Anelse derom. Desuden kan Samlivet med Schrader i et Tidsrum, da denne udgav Tøndersalmebogen, have virket ansporende paa Brorson. Tilmed staar der jo udtrykkelig paa det lille Hefte „til den forestaaende Julefest i Hast Sammenskrevne“, hvilket altsammen synes at tyde paa, at de er blevet til i Løbet af kort Tid lige forud for Julen 1732. —

Jeg vil gerne personlig føje til, at Brorson med sine ti dejlige Julesalmer sikkert har tænkt paa sin lille danske Menighed i Emmerske, for den arbejdede han jo, for den ofrede han sine Kræfter af al Formue, og Arbejdet lykkedes til Glæde baade for den og for ham selv. Hvad er mere rimeligt at tænke, end at det er denne lille „elskelige“ Menighed, han synger for, og at det er i Bedehuset i Emmerske, at disse hans Salmer første Gang er blevet sunget i Julen 1732*. Brorson selv er Forsangeren, og fra denne lille spæde Begyndelse voksede hans Salmesang til en fuldtonende Lovsang rundt omkring i de danske Kirker og bidrog mægtigt til at højne Menighedslivet i Danmark.

Thorvald Madsen.

*) Noget lignende kan man sige om Vartov; thi ud derfra tonede Grundtvigs Salmesang over det danske Land.

Opbrud og Hjemfærd.

Under de Rystelser, som Verden har gennemgaaet i de sidste to Aartier, er der meget, som har forskubbet sig, noget er blevet knust, andet er blevet henflyttet — mere eller mindre voldsomt — til nye Omgivelser.

Ja, saaledes er det gaaet med hele Folkeslag og med Samfundsklasser. Og det er ikke til at se, hvorledes og hvornaar Verden atter vil falde i Lave. Sker det en Gang, — og det gør det dog vel, — saa bliver det i hvert Fald ikke i de gamle Folder.

Men sammen med Ting og Tilstande forskyder ogsaa Anskuelser og Principper sig. Nye moralske Grundsætninger og hidtil ukendte Smagsbegreber dukker op og volder Uro hos mange af det ældre Slægtleds mest trofaste Medlemmer, som herved kommer til at staa overfor Valget: enten i afmægtig Sorg lade det hele gaa, som det vil, eller — under Ophydelse af alle gode gamle Kræfter — forsøge at bremse Udviklingen, inden alt det overlevereede er skyllet væk af Tidens vældige Vande.

Hvis man imidlertid er saa lykkelig at have et fast Staasted, som man trygt tør stole paa ikke vil glide bort under én, ja, saa kan man vel, uden at skulle kaldes overmodig, tillade sig at betragte Udviklingen med forholdsvis Sindsro, til enhver Tid forbeholdende sig sin Stilling — som Tilskuer eller som Kampdeltager. Og man vil da vistnok snart opdage, at Forskydningerne, trods alt det øjeblikkeligt ubehagelige, som de har medført, har skabt nye Muligheder i Stedet for dem, der gik tabt, og ikke mindst bidraget mægtigt til at faa ryddet op i Krogene, og det baade i Samfundene og i Sjælene.

Naar en gammel Lejlighed rømmes, kommer det ofte for Dagen, hvor haardt den trænger til Istandsættelse.

Og i en ny Lejlighed faar man Anledning til at tænke over og forsøge sig til Rette med, hvorledes man kan faa sit Bohave anbragt paa bedste Maade.

Den halve Verden holder Flyttedag i denne Tid, med Mas og Møje. Og Flyttedagen er længere end et øndt Aar. Men naar den en Gang er til Ende, tør vi da ikke haabe, det maa vise sig, at mange af dem, der flyttede, er komne til at bo bedre?

Ja, dette er jo en Billedtale, forstaar sig. Men den drejer sig om vigtige Ting. Det aandelige Boligspørgsmaal er ikke mindre brændende end det tilsvarende haandgribelige. Det gælder om, at Mennesker kan finde sig et godt Tilholdssted for deres personlige Liv, et aandeligt Hjemsted, hvor de kan føle sig trygge og glade, og hvor deres bedste Egenskaber ret kan komme til at folde sig ud.

Vi skal derfor ikke af bare Angst for Forandringer søge at hindre hverandre i at gaa ud og søge efter et saadant Sted at være. Tværtimod! Det var godt, om vi i Stedet kunde være hinanden en Smule behjælpelige med at blive retvendte og komme ind paa det rigtige Spor.

Vi Kristne ved jo i denne Sag noget, som Alverden umuligt kan vide, om, at „hjemme har Børn, hvor Fader bor“, og at de, der ved, hvor denne Fader bor, aldrig kan blive virkelig hjemløse.

Men eet er jo at vide dette i bred Almindelighed, noget andet at faa sig indrettet derefter i det smaa, hver enkelt efter sit særlige Behov, med sine særegne Forudsætninger. Det er saare svært.

Vi tør ikke prale af, vi, der regner os for hjemmehørende hos Gud, at vi ikke mærker Verdens Rystelser og er upaavirkede af Forskydningerne. Vort Hjem — altsaa vor Faders Hus — staar „urokket og urevnet“ midt i Stormen og Uvejret. Men Børnene selv flakker maaske omkring i den vildsomme Verden. De er vel hjemmehørende hos Gud, men ikke derfor hjemmehørende.

Saa kan det imidlertid gaa saaledes, at der under Tryk-
ket af Mørke og Ensomhed og Fremmedfølelse vaagner
hos os en Hjemvé, der faar os til at bryde op fra det
fattige Hummer eller den fine Festsal, hvor vi hidtil har
haft Ophold, og give os paa Vej hjem.

Har vi nu hjemløse Livsfæller, hvad skulde da hin-
dre os i at indbyde dem til at slaa Følge med os. Vi
ved jo, at hos vor Fader er der altid baade Husrum og
Hjerterum, for Tid og Evighed.

Tænk, om det blev en sidste Følge af de store For-
skydninger, at Sind, som før var bundne ved denne Ver-
dens Baand, blev løsgjorte og — efter en kort eller lang Tids
famlende Søgen gennem nye „Idealers“ og nye „Grund-
sætningers“ Kaos — havnede hos ham, der ikke — end-
nu — vil tage os ud af Verden, men bevare os i Verden,
indtil den sidste store Hjemfærd, — en Opfyldelse af
de skønne Linier i Vilh. Mallings Julesalme:

*„Fordum paa Jorden en hjemløs Slægt
vandrer nu under Guds Varetægt“.*

Det er i den Retning, vore Tanker gaar, naar vi øn-
sker hverandre glædelig Jul.

Jakob Lykke.

Ja, Glædelig Jul! Og Vennehilsen til Aarsskriftets Læ-
sere fra

J. L.

Svigter Højskolen sin nationale Opgave?

Fra forskellig Side i denne Tid bebrejder man de danske Højskoler, at de svigter Sønderjylland. Alle store Spørgsmaal tager de op — men hvad der foregaar ved Danmarks sydlige Grænse, bliver glemmt. Denne Tale vil vist mange Elever af Højskolen protestere imod. Højskolen, som vi lærte den at kende er med til at dygtiggøre os til vort praktiske Arbejde; men gennem hele sin Arbejdsmaade vækker den ogsaa sine Elevers nationale Interesser. Naar vi mindes vor Højskoletid, er det da først og fremmest det, vi fik gennem Modersmaalsundervisningen og gennem den historiske Tale og Sangen, der lever videre i Sindet og giver Næring og Kraft til Tanke og Handling.

Vi lærte, at Modersmaalet ikke blot er et Ordforraad, men et Middel, som vi har Ansvar for, og som paa det nøjeste er knyttet til vort Liv som Danske. Gennem Sproget faar vi Del i Slægtens Liv og Erfaringer. Kun gennem Modersmaalet finder vi Udtryk for vore dybeste og bedste Tanker.

Gennem de historiske Foredrag formidledes den rige aandelige Arv fra Fortiden, en Arv, som det er den unge Slægts Opgave at tilegne sig og bygge videre paa. Gang paa Gang betonedes det, at Sønderjylland var Broen, hvor Grænsekampene var blevet ført, og at vort Liv som Folk var afhængig af disse Kampes Udfald. Der byggede Dronning Thyra Vold. Fra denne Landsdel mindes vi Mænd som Hjorth Lorenzen og andre, der talte Danskhedens Sag. Paa Skamlingsbanken holdtes de første store Folkemøder, der som aandelige Bavne lyste ud over det danske Land og vakte en levende Folkefølelse i vide Kredse af vort Folk. Trindt om i Sønderjylland baade Nord og Syd for

den nuværende Grænse fører Minderne fra Slagmarkerne deres stille, men stærke Tale om Kampe og Ofre. Og alt imens Fortællingen skred frem, fik vi Forstaaelsen af en levende Sammenhæng mellem Slægter og Begivenheder, der var, og det, der foregaar nu i Danmarks Grænseland.

Dette og mere til lærte vi paa Højskolen. Derfor maa vi, som skylder denne Skole saa meget, have Lov til at protestere mod Paastanden om dens manglende Forstaaelse af Grænsekampen. Ganske vist blev der ikke prædikeret i Tide og Utide for at paatvinge os national Følelse. Men mange Gange fortaltes der, saa vi levede med, sørgede, naar det gik ilde, medens Sindet gennemstrømmedes af en varm Følelse, naar det gik Danmark og det danske Folk godt. Vi blev paa en Maade selv Parthavere i, hvad der foregik, saa vi følte os som Danske, beslægtede med dem, der gik forud, og fælles i Kaar og Opgaver med dem, der er nu.

Javel! Men hvad blev det saa til. Blev det til andet end flygtige Stemninger uden Handlekraft? Dertil er at sige, at Drømmene gik maaske ikke altid i Opfyldelse, Løfter og Forsæt indfries ikke i saa rigt Maal, som vi havde tænkt. Men der er dog mange Unge, der rent praktisk er med i Grænsearbejdet f. Eks. ved at slutte op i de danske Grænseforeninger. Og mon ikke Begivenhederne nu giver Næring til de Tankefrø, der nedlagdes i vort Sind i vor Højskoletid, saa de spirer, og vi bliver os vor Danskhed helt bevidst. Der skal Tid til, som alt sandt og ægte skal have sin Tid til at skabes og gro, hvis det ikke blot skal blive noget overfladisk, men faa virkelig Værdi. Saa er der til Gengæld ogsaa bygget solidt, saa der ikke bruges stærkere Ord, end der kan svares til i Livets Virkelighed.

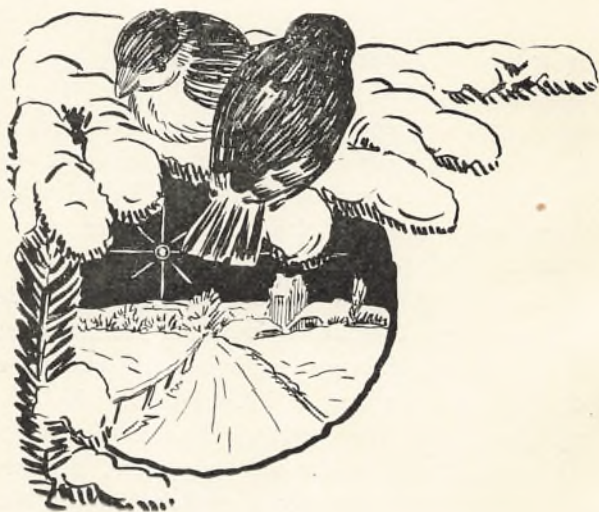
Vi unge bærer ikke vore nationale Følelser til Skue som en Knaphulsblomst. Derfor er der vel ogsaa dem, der mener, at vi har ingen rigtig Interesse eller Forstaaelse af det nationale. Men de har ikke Ret! Vi Unge er hverken sløve eller dorske, men vaagne. Som et af Livets Grundvæld gaar Kærligheden til Land og Folk, et Væld, der nok skal bryde frem, naar Tiden kræver det. Det er det, der er sket med sønderjydsk Ungdom i denne Sommer. Vi unge i det gamle Land har Begivenhederne mere paa Afstand, og vi forstaar maaske ikke helt Betydningen

af den stadige „væren paa Vagt“. Men vi føler dog Værdien af at tilhøre et Folk med et bestemt Særpræg, et Folk, som har sit at yde i Samfundslivets Tjeneste, vi vil ogsaa være med til at gøre det Arbejde, give den Indsats, Tiden kræver. Men naar det er saadan, er det de Idealer, Højskolen stillede os for Øje, der lever videre i vore Sind, og der er ingen Grund til at bebrejde den noget i denne Sag.

Med venlig Hilsen til Venner og Kammerater med Ønsket om en glædelig Jul!

Betty Østergaard. (Elev Vinteren 1930-31.)

En Samfundsopgave.

ET af Ungdommens Kendemærker er, at den lever med en stor Del af Sindet fæstet ved det kommende. Men det betyder jo ikke, at den unge sætter sig hen med Hænderne i Skødet og fører en vegeerende Tilværelse. Tværtimod! Forventningen er Svingkraften, den driver frem. Den, der rigtig er fyldt af sin Ungdom, vil trænge til at lægge Kræfterne i, bruge Evnerne, ja, den unge vil kun leve i samme Grad, som han eller hun er optaget og i Virksomhed. Arbejde er det bedste Middel til at udvikle et Menneske. Derfor er den store Arbejdsledighed blandt Ungdommen en af vor Tids største Ulykker. Den ødelægger store menneskelige Værdier og er Aarsag til meget Kraftspild. Tænk vi os Samfundsforhold frem i Tiden, hvor det, vi nu betragter som Krise, bliver varigt, og de unges Udsigt til at faa Arbejde ikke bliver bedre, vil det betyde et Brud paa Folkekarakteren.

Tiden indbyder ikke den opvoksende Slægt til en Dans paa Roser. Vejen frem maa snarere siges at være fyldt med Hæmninger og Hindringer, der staar som en Tornemur om den Lykkeborg, enhver sund Ungdom inderst inde higer efter at tage i Besiddelse. Det er svært for mange unge at finde den Virkeplads, som skulde være deres. Naar Læretiden er omme for den unge Haandværker, har Værkstedet eller Fabrikken ikke mere Brug for ham. Han har i mange Tilfælde lært til at blive — arbejdsløs. Ogsaa for Landbrugets unge er det svært at komme i Vej. Dygtiggørelse og Formueopsparing slaar ikke engang til mere. Grundlaget har forskubbet sig. Den jævne økonomiske Fremgang er sat ud af Kraft indtil videre.

At det er en vanskelig Tid i ydre Henseende er dog absolut ikke ensbetydende med, at det er en daarlig Tid at være ung i. De, der begyndte efter Verdenskrigen, gik det ikke sær-

lig godt, trods det at Pengene flød rigeligt. Det hele kom alt for let. Det er i Krise- og Modgangstider, det skal vise sig, hvad der bor i et Folk, og hvad dets Ungdom duer til. Arbejdet for at naa frem styrker og modner. Heldigvis er det saadan, at det sunde, normale Menneske vokser med de Opgaver, der stilles til det, hvis ellers Forudsætningerne er til Stede.

Landbougdommen og alle dem, der er i Virksomhed, vil forstaa, at i en Usikkerhedens Tid som vor maa Evnerne skærpes og Kræfterne lægges i. Anderledes med den Ungdom, der er ude i Arbejdsløsheden, fordi den let vil føle sig, som sat uden for det hele. Og det er i Øjeblikket saa stor en Del af Danmarks Ungdom, at det virker foruroligende. At skaffe Arbejde til den opvoksende Slægt er da et af vor Tids største Problemer.

Arbejdsretten maa sikres, saa den enkelte faar Mulighed for selv at skaffe sig Udkommet til eget og Samfundets Bedste. Ingen Mulighed bør lades unyttet. F. Eks. har Staten bevilget 3 Millioner Kroner til at raade Bod paa Ungdomsarbejdsløsheden; men hidtil er der kun brugt en lille Brøkdæl af denne Sum. Hvorfor? Mon fordi Kommunalraadene ikke kender sine Opgaver, saa den tager Initiativet til at mildne Tidens største Ulykke. Hvorfor bruger man ikke Pengene til at sætte Virksomhed igang til Liv og Glæde og Gavn for de unge? Der var dog en Mulighed, der om end kun for en Tid kunde give dem en Følelse af, at de er helt overkomplette eller overflødige. Eller er det maaske de unge selv, der ikke vil udnytte de Muligheder, der bydes dem? Det sidste er næppe rimeligt. Er der en ledig Plads, er der ofte i Hundredvis af Ansøgere. Den sande Ungdoms Trang til Virksomhed fornægter sig ikke. De Slapsvanse, der er i ethvert Samfund uden Hensyn til Tider og Kaar, har ingen Interesse i denne Forbindelse. At der er for mange, der glædeligt lader staa til, skal dog ikke lægges den Ungdom til Last, der gerne vil arbejde, men ikke kan komme til

Den nævnte Bevilling er kun en Begyndelse. Men der er mange andre Midler til at skaffe Mulighed for Arbejde. Rentesænkning for Eksempel. Ogsaa Jordudstykningsens sociale Værdi er man nødt til at anerkende. Det er netop i Lavkonjunkturrens Tidsperiode, man skal udstykke. Dem det kniber mest for i Dag,

er vel netop dem, der kom igang, da Landbrugsprodukterne kunde afsættes til Fantasipriser.

Ligeledes bør Arbejderne gøres direkte økonomisk interesserede i Bedrifterne, hvor dette er muligt, saa Kampstillingen mellem Arbejdere og Arbejdsgivere ophører. Et saadant System maa kunne gennemføres til Gavn for alle Parter. I hvert Fald er de nuværende Forhold uholdbare.

Arbejdsløsheden udsuger Livskraften, afstumper og forbitrer Sindene. Der kan let opstaa en ny Stand, som paa Grund af Arbejdsløshed bliver fuldstændig rodløs og følende sig sat uden for Samfundet, en Stand, som bestaar af en Ungdom, der aldrig har faaet rigtig Lejlighed til at komme ind i Arbejdet. Hvis der er mange af den Slags Folk, vil det betyde en Forringelse af vor Folke kvalitet. Desuden vil en saadan Stand danne en taknemlig og frugtbar Jordbund for de mange „Bevægelser“ og andre Haabløshedens Udslag, vi er Vidne til i disse Aar. De unge, der gaar ledige, tænker farlige Tanker. For dem er det ligegyldigt, hvad Regeringen hedder, eller hvilken Styreform vi har, blot den skaffer Arbejde.

Med andre Ord: Skal vi undgaa de Folkestorme, der raser rundt i Europa og værne os mod Kommunisme, Nazisme og andre fremmede Bevægelser, maa vi afskaffe den ufrivillige Lediggang. Lykkes dette, skal det nok vise sig, at de revolutionære Tanker, som nu præger den arbejdsløse Ungdom, kun er en Slags Politur, der ikke har noget med Personligheden at gøre.

Bevarelsen af Ungdommens særlige Evner til Mod og Haab, Tro og Forventning er en nødvendig Forudsætning for at kunne se Fremtiden i Møde med Fortrøstning. Derfor er det en Samfundsopgave at sikre den unge Slægt Arbejde og Virksomhed. For Slægtens og derigennem for Fremtidens Skyld er det nødvendigt, at Opgaven løses.

Med venlig Hilsen til Elevskriftets Læsere.

C. H. Daugbjerg.

Minder.

---

*„De svandt, de svandt de glade Skoledage,
og mange gode Stunder svandt med dem.
De bedste blev i Mindets Glans tilbage,
og de vil klarest staa paa Vejen frem.“*

DETTE gælder vel ikke alene vore Skoledage; men det gælder om Minder fra alle Tider. Alle Mennesker, rige og fattige, har deres Minder, baade lyse og mørke i broget Blanding, Er det da ikke saaledes, at det er de bedste, vi kalder frem? — De mørkere holdes i Baggrunden. — Menneskets naturlige Trang til Lys og Glæde gør sig gældende.

En Flok unge, der aldrig har set hinanden før, kommer fra forskellige Egne og Hjem i Landet og mødes paa en Højskole. De oplever der nogle lykkelige og værdifulde Maaneder sammen og faar en Række af gode Minder med hinanden.

Denne Oplevelse knytter os, der har hørt og set og læst og leget og lært saa meget, til hinanden, saa selvom vi spredes ud til alle Sider, da er det altid godt og fornøjeligt at træffes igen, og da bliver ogsaa Elevmødet Sommerens Midtpunkt, hvor mangt og meget drøftes af vore fælles Minder. Nye Indtryk kommer til og indflettes i vor Mindekrans. — Et Bindeled, som jeg ogsaa tror har stor Værdi til Mindernes Bevarelse, er vort Aarsskrift, som bringer Bud mellem os mod Jul, og som vi alle længes efter.

En af vore Lærere har engang udtrykt sig i et Digt, hvor han siger om Dagene: „Glæde jeg af nogle fik — andre bare kom og gik“. —

Det sidste kan siges om mange af vore Dage og Adspredelser — de kommer — og gaar. Man kan glæde sig i Øjeblikket; men — det er flygtigt, der tænkes ikke mere derpaa.

Andre Oplevelser, det kan være noget, vi har mødt hos andre Mennesker, eller Ord man hørte og gemte, som noget der havde Værdi, kan vi glædes ved atter og atter. — Der blev engang sagt mig, at det var maaske ikke det, vi huskede Ordene af, vi havde mest ud af. — Jeg forstod det ikke den Gang. Nu tror jeg dog, at selv om man ikke husker Ordene, hvormed noget blev sagt, saa har Betydningen af dem dog sænket sig saa dybt i vort Sind, at det aldrig glemmes. Hvor bliver man — eller skulde man blive — taknemlig i Sindet, naar man faar saa mange gode Minder om Mennesker, man møder paa Livets Vej. Men vi unge skal leve i Nutiden og Dagen, som den ligger for os med sine Opgaver og Muligheder, Glæder og Sorger. Dog maa vi have Stunder, hvor vi ser tilbage.

Hvad faar du ud af Livet? — „Husk! Ungdom i Livets Vaar at samle de smukkeste Minder. Husk! der kommer et Efteraar, hvor Trøst du i Minderne finder“. — Alt for ofte tænker vi ikke nok paa, hvad vi ved vore egne Ord eller Gærninger kan betyde for dem, vi færdes iblandt. Ordene flyver os let uoverlagt af Munden, og tænk om et Menneske derved blev saaret uden Grund, eller fik et daarligt Minde om os.

Gid endnu flere unge maa opleve en Højskoletid, hvis Minder senere kan hjælpe til Klarhed i Livets mange Spørgsmaal og bære fremad mod de Maal, vi sætter os: at være hinandens smaa Lykkebringere.

Jeg har haft Lejlighed til at leve sammen med ældre Mennesker, der havde levet Livet trofast sammen. Hvilken Rigdom af Minder de ejede, og hvad kunde et eneste Blik ikke rumme af kærlige, gode Minder. Minderne kan netop lære os at:

*Lykke det er i Vorherres Navn,
at leve Livet til hinandens Gavn.*

Elgaardsminde i Efteraaret 1933.

Lilly Fevre.
(Sommeren 1931)

Vore Andelsindkøbsforeninger før og nu.

UDEN at komme ind paa Andelssagens Historie, maa jeg have Lov til at nævne et Par Datoer vedrørende dens Oprindelse og Udvikling.

Den ældste Indkøbsforening, man kender, startedes 1777, og flere fulgte efter i Slutningen af det 18. Aarhundrede; men det blev dog ikke Grundlaget for Brugsforeningsbevægelsen, saaledes som vi senere lærte den at kende, idet disse Foreninger udviklede sig efter Princippet: „Naar Forretningen er godt i Gang lukkes for Tilgang af nye Medlemmer“, det vil sige, at det oprindelige Medlemstal blev Ejere af Forretningen og drev den saaledes, at den gav Indehaverne (Aktionærerne) det størst mulige Udbytte; altsaa som almindeligt Aktieselskab nærmest.

Den første Brugsforening i Verden er startet af 13 fattige, arbejdsløse, engelske Vævere Aar 1843 efter Princippet: „Altid at have de i Indkøbet til enhver Tid deltagende Forbrugeres Interesse for Øje“. 60 Aar senere havde Bevægelsen over 2 Millioner Medlemmer i England.

Ogsaa her i Danmark var det fattige Byarbejdere, der dannede den første Brugsforening, nemlig i Thisted 1866 efter Tilskyndelse af den meget socialt interesserede Præst, H. Chr. Sonne f. i Nexø 1817. 1884 dannedes en Landssammenslutning af Brugsforeninger „Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger“, der i 1931 talte 1791 Brugsforeninger og havde en Omsætning paa 131,5 Mill. Kroner.

Vor næste store landsomfattende Forbrugs- eller Indkøbsforening er Foderstofforeningen, der startedes i Jylland 1898 under Navn af: „Jysk Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer“ med Tilslutning af 68 Lokalforeninger. Det var daværende Folketingsmand P. Bjerre, der første Gang offentlig fremsatte Tanken; men det var Gdr. Anders Nielsen, Svejstrup Østergaard, der som Formand for det nedsatte Udvalg, førte Sagen frem til Virkelighed. I 1931 var der 1368 Lokalforeninger tilsluttet forskellige Hovedforeninger med en Omsætning af ialt 104 Mill. Kroner.

Den trediestørste „Dansk Andels-Gødningsforretning“ havde 1931 Tilslutning fra 1412 Lokalforeninger med en Omsætning paa 17,8 Mill. Kroner. Der kunde jo nævnes adskillig flere Organisationer med specielle Indkøbsopgaver, Mejeriernes Fællesindkøb, Dansk Andels- Kulfորretning og flere; men jeg skal indskrænke mig til de allerede fremførte som de vigtigste, og de der havde den størst almene Interesse og samfundsmæssige Opgave ved Starten.

I det følgende skal vi prøve at se paa om den rivende Udvikling og Tilslutning, der blev disse Organisationer til Del, takket være det danske Folks, specielt vel nok Landbefolkningens, kulturelle Stade.

Brugsforeningerne startedes her, som i England, blandt vort Samfunds fattige, og tænkt som en økonomisk Løftestang, der i Kraft af Sammenhold og stadig stigende Fællesindkøb ikke blot giver den fattige Adgang til at købe sig Varer, men som ogsaa kan skaffe ham dem til den billigste Pris. Ser man paa den Tilslutning (ca. $\frac{1}{3}$ Million Husstande) der har været, kan man jo ikke andet end tro, at Opgaven er lykkedes, man kunde fristes til at sige over al Forventning, men ser man efter hvem Medlemmerne i „Brugsen“ er, bliver det dog alligevel en Skuffelse, det er nemlig ikke den fattige arbejdsløse, „Brugsen“ i Dag søger at knytte til sig, nej i Dag er det den solide i økonomisk Henseende vel funderede For-

bruger, der fylder i Brugsforeningernes Medlemsprotokoller, og derigennem skaffer sig økonomisk Fordel.

Hermed er det „Ideelle“ gaaet af Brugsforeningerne, der vel ikke kan kaldes for lukkede Foreninger, men som dog i Realiteten virker i den Retning, idet det efterhaanden er bleven en Opgave at samle det størst mulige Overskud i Aarets Løb, til Uddeling blandt Medlemmerne, en Driftsform, der maaske tiltaler den økonomisk velstillede Forbruger, men som med lige saa stor Sikkerhed holder den fattige borte, ja ikke nok hermed, den virker ogsaa fordyrende for ham, naar han maa købe sine Varer andre Steder, idet den private Købmand selvfølgelig retter sine Priser efter Brugsforeningerne.

Andelsfoderstofforretningerne startedes som Modvægt mod den Ringdannelse, der opstod ved de jydsk Storkøbmænds Sammenslutning i „Jydsk Korn og Foderstokompagni“, med det Formaal at hindre Udbytning af Landbruget ved Trustdannelse. „Andelens“ Organisation adskiller sig betydeligt fra Brugsforeningerne, men iøvrigt er de enkelte Lokalforeninger ret fristillede med Hensyn til Ledelsen, hvilket maaske er Grunden til at en Del, maaske en ret stor Del, har udviklet sig til at være noget i Retning af lukkede Foreninger, idet de stiller saa store Fordringer til økonomisk Sikkerhed og Garanti, saa Tilgangen af nye Medlemmer for Tiden maa anses for udelukket, ligesom adskillige Medlemmer maa melde sig ud, eller udelukkes i disse Krisetider. Naar hertil føjes at „Andelens“ Prispolitik ligger meget nøje op ad Brugsforeningernes, vil det forstaas, at der heller ikke her levnes Plads for nogen Art af Idealisme. Formaalet er her som der, ikke mere at støtte de der trænger haardest, tværtimod søger man at skaffe sig af med alle „tvivlsomme“.

Det at være Medlem af en Brugsforening eller Foderstofforretning i Dag er ikke at kæmpe for en Samfundssag eller Ide, men kun at skaffe sig de direkte Pengefordele som de store Fællesindkøb betinger.

Den Form, Driften af disse Sammenslutninger efterhaanden er kommen ind i, er selvfølgelig den behageligste for Ledelsen, men jeg vil dog helst tro, at der endnu blandt Medlemmerne findes mange, der med Vemod ser hvordan, man efterhaanden har skudt Idealer og Samfundshensyn fra sig til Fordel for Materialisme og Egoisme, og jeg vil haabe, at de unge, der engang skal gaa ind, igen vil føre Udviklingen tilbage til den gamle Linie, at have de mindste og fattigste Forbrugeres Interesse for Øje, kun derigennem bevarer Andelssagen sin kulturelle Værdi for Land og Folk.

Gamle Elever og Venner sendes vore bedste Hilsener med Ønsket om en god Jul og et lysere Nyaar.

Asta og N. Primdahl.

Land og By.

---

*Hvorfor er Landboernes Kinder saa røde,
men Byboernes Kinder saa blege?*

*Jo,
Landet det er Guds Værk,
men Byen er vort eget.*

LANDBEFOLKNINGENS og Bybefolkningens Meninger og Syn paa Tilværelsen og Livet er ligesaa forskellige som Forskellen paa Byens Stenbro og Landets friske Natur. Den sunde, oprigtige Tankegang, man hyppigt finder hos en Landbo, vil man have Besvær med at finde blandt dem, der er opvokset og til daglig bor i en By. En Landbo er ikke saa udsat for at faa sin Tankegang forkvaklet og forgiftet af mange daarlige Indtryk, som en Bybo Dag for Dag er udsat for.

De fleste Mennesker har vel været i en stor By. Dens gode, lyse Sider straalere en i Møde. Der er mange Ting, der kan friste en ung Mand fra Landet til at tage ind til saadan en By. Alt ser herligt og dejligt ud. Var det saa endda Virkelighed. Men det er det ikke, Byen har en Vrangside. Vilde man give en Beskrivelse af, hvordan Livet i en stor By ser ud paa Vran-gen, vilde de allerfleste vel knap antage det for at være sandt, skønt det har sin Rigtighed.

De Idealer, der drager Folk fra Landet til Byen, er ofte falske. Den store Penge løn, en Byarbejder faar for sit Arbejde, faar han kun ved haardt Slid og mere eller mindre ved Tab af Helbred og Livsglæde. Hvad Byen giver en Mand eller Kvinde, tager den igen og endda lidt til. Den, der tager til Byen og trækker Understøttelse, faar kun disse Penge mod at give Afkald paa noget af det bedste og værdifuldeste i ham selv, som han ikke igen kan købe for Penge.

Eller den unge Pige! Kommer en saadan ung Kvinde ind til Byen og bliver der nogle Aar, vil hun snart forandre sig baade

fysisk og i Tankegang og Opførsel. Den Naturlighed og Friskhed, man beundrede hos hende, forsvinder eller skjules af Maling. Smilet bliver tvungent. Hendes sunde Dømmekraft slappes ofte. Byen har taget mere, end den har givet.

Det skal naturligvis ikke glemmes, at Byen ogsaa har sine gode Sider, om man ellers forstaar at udnytte dem. Hvis man er dygtig i sit Fag og ikke er bange for at levere et godt Stykke Arbejde, kan man paa en hurtig Maade rette sig igen, hvis man er kommen paa Spanden, som man siger. Har man Arbejde og vil spare, vil man i Løbet af kort Tid kunne klæde sig fra Top til Taa og betale sin Gæld, hvis man har stiftet den Slags. Der er god Lejlighed til at faa noget godt for sine Penge: Theater, Concerter, Udstillinger o. a. Kulturgoder, som kun findes i Byen. Ligeledes kan man der dyrke Foreningsliv. En Ting, der er godt i en By, er dette, at man behøver ikke at føle sig afhængig af nogen med Hensyn til, hvad man foretager sig. Sladder er ikke saa almindelig, som det vist mange Steder er Tilfældet paa Landet.

Der er altsaa ogsaa Lejlighed til at vinde Værdien, der har virkelig Betydning for et Menneske. Men kun Folk med en virkelig fast Karakter vil kunne leve i en By uden at tage Skade paa det bedste i sig selv. Og hvad forstaar man ved Karakter? Et Menneske med Karakter et et vaagent Menneske med stor Viljestyrke. Karakter er Evnen til at modstaa Fristelser, til at gaa ret og rankt gennem Livet, til at kunne skelne mellem godt og ondt og vælge det rette i de afgørende Øjeblikke.

Men selv om Byen og Bylivet kunde yde aldrig saa meget med Hensyn til at højne Civilisationen, vil den alligevel altid komme til at ligge under som sund Glædebringer i Sammenligning med Landet. I den levende Natur er der saa mange smaa Glæder, der kan give Sjølekarskhed, og som Byboen ganske maa savne: Skovenes Stilhed, Dyrenes Leg, Fuglenes Sang, Stormens Susen i Trætoppene, Bølgerens Brus, de vide Udsigter og meget, meget mere.

Vi Mennesker er absolut ikke bestemte til at leve stuvet sammen i en By. Den, der skriver dette, har prøvet at leve langt borte fra Civilisation, helt alene i en Skov. Under saadanne Forhold kan

en Menneskesjæl fyldes med Tryghed. Frygt og Mistænksomhed er som blæst bort. Her er ingen hæsbælende Konkurrence for at komme foran sine Medmennesker. Her er Fred og Ro, Grobund for det, der dybest i Menneskesind længes efter noget ædelt og godt. Det er næsten, som man har Følelsen af, at den Livets Gud, der har skabt al den Naturskønhed, gik ved ens Side. Noget af den samme befriende Følelse kan man have ude paa de store Verdenshave. Selskab savner man ikke. Omvendt kan man i Verdensbyen som New York, Chicago eller en anden Storby føle sig saa ensom og forladt som intet andet Sted paa Jorden, endskønt man daglig færdes mellem Tusinder af Mennesker.

Selv om Søndagen, der dog skulde være en hellig Dag og en Hviledag, er der et hidsigt Jag i en By. Og mærkeligt nok har mange Mennesker den Forestilling, at de ikke kan more sig uden at bruge Penge, ja at Morskabens Værdi staar i ligefremt Forhold til, hvor mange Penge der er Lejlighed til at give ud paa den. Det var mere sømmeligt, om man i en Tid som denne tog Eksempel op efter de danske Højskoler. Der viser man om Søndagen de unge Vejen til Kirken og lærer dem, at der kan godt laves en god Søndag Aften med hjemmelavet Underholdning og en Kop Kaffe. En saadan Aften tilbragt sammen i erfarne, velmenende Folks Selskab kan gøre godt i et ungt Sind. Mangt et værdifuldt Frø bliver i saadanne Stunder nedlagt i manges Sind for senere at vokse op og udfolde sig til Værn mod meget ondt i Livets trange Stunder.

Ja, naar man grunder over Forholdet mellem Land og By, kommer man til det Resultat, at Landet med den friske Natur og de jævne Forhold langt mere end Byerne med deres Larm, Teknik og moderne Bekvemmeligheder giver sunde Leveforhold for Mennesker. Og er det ikke naturligt og selvfølgelig? Er der maaske nogen, der tror, at det Mennesker frembringer, indretter og bestemmer, skulde være mere gavnligt for os end det af Gud skabte? Nej! Landet, den frie Natur, dens Sundhed og Glæde — er Guds Værk. Byerne med al deres Pragt og moderne Teknik er ikke Guds Værk. Men — det er vort eget.

Asmus Lund.

Aaret, der svandt.

*„Et Aar — hvor hurtigt det svinder;
en Fure mere af Tidens Plov,
et fjældet Træ i Seklernes Skov,
en Skærv til Fortidens Minder.*

*Et Aar — og Held os, hvis Aaret
engang kan vidne, vi stod paa Vagt
for Fremtidens Arv, saa den blev bragt
vor Efterslægt ubeskaaret“.*

Peter R. Møller.

DE smaa Vers, der staar over disse Linier, kan nok give Stof til Eftertanke. De taler deres stærke Sprog til os og ligesom tvinger os til at standse et Øjeblik for at kaste Blikket tilbage paa den svundne Tid. Og man spørger uvilkaarlig sig selv, om det Aar, der er gaaet — 365 Dage og egentlig et mægtigt Forraad af Tid — kun er blevet en Fure mere af Tidens Plov, eller har det givet en Skærv til Fortidens Minder. Det, der taler stærkest til os, er vel nok dette: „Hvad naaede vi at udrette i det Aar, der er gaaet? Vil det engang vidne, at vi, trods Krise og Vanskeligheder, dog stod Vagt overfor det bedste i vort Folk, saa vi kunde give det i Arv til den kommende Slægt — ubeskaaret. For vi maa jo aldrig glemme, at et Folk er ikke alene det Slægtled,

som lever nu, men det er en Kæde af Slægter, som gik forud og gennem os knyttet til dem, der følger efter. Skal Kæden holde og Folket bestaa, maa ogsaa vort Led hærdes, og det sker kun ved, at vi tager Opgaverne op og gør Dagens Gerning.

Man føler sig saa lille, naar Slægtens Historie rulles op, og dog — hvor umaadeligt stort at tænke sig, at ogsaa vi er med til at skabe Slægtens Historie.

Men hvad vi naaede at udrette, faar vi ikke Svar paa nu. Det vil engang vidne, men hvad det vil vidne, faar vi heller ikke at vide, for „vor egen Dag er kort, men Slægtens lang“, og det er forbeholdt den kommende Tids Slægt at dømme om vor Tid.

Alligevel, et ved vi, og det tør vi tro paa:

*„At var det Sandhed, som vi stræbte efter,
staar den ved Magt,
og ej forgæves af vor Ungdoms Kræfter
Ofret er bragt;
var vi end faa, og stod vi end alene,
var det, vi vandt og virked, ikkun smaat,
har vi baaret Stene
dog til dens Slot.“*

Gymnastikholdet præsenteres.

Naar jeg nu skulde prøve paa at fortælle lidt om Aaret, saadan som det formede sig for os her paa Skolen, saa kan det jo kun blive om de ydre Oplevelser, det som vi kunde glæde os ved i Øjeblikket, men det har ogsaa sin store Værdi.

Jeg sluttede sidste Aar med at fortælle, at vi havde det største Hold Elever, vi endnu har haft. Af Erfaring ved vi, at en Vinter gaar hurtig, derfor gælder det om at udnytte den kostbare Tid. Vi var hurtig igang, og der blev arbejdet godt.

Vi havde ligesom Vinteren før en halv Snes Elever fra Horsens. Det gav en Del ekstra Arbejde for Lærerne, idet Undervisningen foregik paa den Maade, at i de Timer Landmændene havde Landbrugsfag, fik Byungdommen Undervisning i Engelsk og Studiekredsarbejde (Samfundsøkonomi m. m.). For at aflaste os for nogle af Timerne fik vi Laurits Laursen til at overtage Undervisningen i Tegning og Landmaaling. Det var et godt Valg. Laurits Laursen har en egen Evne til at vække Elevernes Interesse for Faget, og det var Timer, de glædede sig til.

Der er vist endnu nogen, der er betænkelig ved det at have baade Landboudom og Byungdom sammen paa en Højskole. Vi har været glad for det begge disse to Vintre. Selvfølgelig kan en Diskussionstime nok blive noget højroestet, men det er jo ganske naturligt, det sker vist altid, naar modsatte Interesser mødes, og der er noget befrugtende i det at faa talt ud med hinanden. Bagefter kunde man se dem paa en kammeratlig Maade blande sig mellem hverandre, og man følte, at trods de stærke Ord, der lige havde lydt, forstod man alligevel hinanden.

Der var blandt Eleverne flere, der var i Besiddelse af journalistiske Evner, hvilket resulterede i, at der udfoldede sig en livlig Bladvirksomhed, og her kunde da blive Lejlighed til at udtale sig for dem, der ikke var saa dristig ved at komme op paa Talerstolen. I et Blad kan der ogsaa siges meget med større Virkning end fra

Kloge Ellen.

Talerstolen, naar man kan dække sig bag Redaktørens Ansvar, og det kan paa en Skole tit være af stor opdragende Værdi.

Iøvrigt formede Vinteren sig i meget som de foregaaende. Vi begyndte med et velbesøgt Aabningsmøde, hvor Pastor Lykke og jeg talte. Vore Maanedsmøder var ogsaa godt besøgt. Som Talere havde vi Præsterne Knudsen, Ørting, Nielsen, Gylling, Simonsen, Saksild og Meldgaard, Odder; og Fru Malling Pedersen og Købmand Jørgensen, Ørting, læste op. Ogsaa Ungdomsstævnet, som Odderegns Ungdomsforeningers Hovedkreds nu har holdt hos os hvert Aar den første Søndag i December, maa nævnes. Tilslutningen var lige til Trængsel, og der var Fest over Dagen. Der blev talt af Landstingsmand Jepsen Christensen om sønderjydske Forhold, og Lærer Daugbjerg indledede en Forhandling om Maal og Midler for Ungdomsarbejdet.

Man kan ikke godt tænke sig et Højskoleophold uden Dilettantkomedie. Der er næppe noget, der giver saa sund en Latter som dette at se Kammerater, man kender ud og ind til daglig, optræde paa de skraa Brædder i

Fra „En Skoletime.“

værdige Gammelmandsskikkelser eller i Situationer, de nødvendig vilde udsætte sig for ved andre Lejligheder. Det kan være noget saa kosteligt, saa man kan more sig over det længe efter. I den Henseende stod sidste Vinter fuldt paa Højde med de foregaaende. Da Fastelavnssøndag oprandt, kunde vi, trods forrygende Snefog — hænge den røde Lygte ud, og „Kloge Ellen,“ blev spillet med Vid og Lune. Det var da ogsaa en velfortjent Klapsalve, der lød fra Forsamlingen, da Tæppet gik ned.

Bagefter havde nogle af Eleverne en Overraskelse i Form af „En Skoletime“, dog ikke som den formede sig her paa Skolen. Det var nogle rigtige vanartede Unger, som Læreren — skønt han brugte Spanskrøret flittigt — havde det allerstørste Mas med at tumle. Hver af Deltagerne blev kommanderet frem og maatte synge et Vers, hver paa sin Melodi — en Hymne til Skolelivets og Kammeratskabets Pris, og Klapsalverne bragede løs. Derefter gik Dansen lystigt til Kl. 1, kun afbrudt af Kaffe-pause og Kotillon.

Mandag Eftermiddag havde vi det fornøjeligt oppe i Gymnastiksalen. Katten blev slaet af Tønden, og Kræf-

terne blev prøvet paa næsten alle mulige og umulige Maader.

Dagen efter var vi atter i fuld Arbejde. Det er altid rart, naar man mærker noget støt og roligt over Arbejdet, saa ved man, at der ogsaa bliver udrettet noget. Men en Gang imellem skal man have Lov til at lægge Dagens travle Gerning til Side og tage en Tur ud til de mange smukke Steder, som findes i Odder og Omegn.

Af mere belærende Ture skal nævnes Besøget paa Slagteriet, i Museet og ikke mindst hos de Landmænd, der saa beredvillig aabner deres Døre for os, naar vi skal ud at studere Hads Herreds gode Besætninger. Vi føler, at vi altid er velkomne, og vi er taknemlige derfor.

Men Vinteren gaar som sagt hurtig, og inden vi rigtig vidste af det, var vi i Slutningen af Marts. Den sidste Søndag havde vi en smuk Udstilling og Opvisning, og Besøget var saa stort, at flere maatte gaa igen, da Gymnastiksalen var fyldt helt ud paa Trappen.

Og saa oprandt den sidste Dag. Der er altid noget vemodigt ved at skulle skilles fra dem,

Enhaands Mølle.

man har faaet kær. Eleverne gaar saa stille omkring, det er som om de samler paa Indtryk, de gerne vil have med sig, inden de skal ud i Livets travle Færd. Om Aftenen samledes vi alle til Afsked, og der blev udtalt mange gode Ord og Ønsker baade af Lærere og Elever.

* *
*

Den tredie Maj mødte Sommerpigerne. Flokken var lidt større end Aaret før, men endnu har vi ikke kunnet melde fuldt Hus for Sommerskolen.

Enhver har sit at passe.

For os paa Skolen er det, ligesom Sommeren holder sit Indtog den Dag, Eleverne kommer. Der er ogsaa noget saa lyst og festligt over en Flok lysklædte og smilende unge Piger, og saadan var vort Indtryk hele Sommeren.

Paa en Maade færdes Pigerne mere stille omkring end Karlene. Der er ikke saa mange bundne Kræfter, der skal udløses; men en lystig Tagfat rundt i Haven eller en rask lille 3 Mand høj paa Plænen kan nok sætte Blodet i Bevægelse og bringe Rødmen frem paa Kinderne.

Det gode Vejr, som sidste Sommer var præget af, havde en egen dragende Magt, og naar vi følte det for trangt inde, kom Cyklerne frem, og vi søgte ud i den dejlige Natur ved Skov og Strand. Det er heller ikke nogen daarlig Anvendelse af en Eftermiddag. Der er saa meget for os Mennesker at lære ude i Naturen, hvis vi blot faar Øjet opladt for den Rigdom, Storhed og Skønhed, vi møder der. Og prøver vi saa paa at fordybe os i noget af det, Naturen frembringer, og eventuelt sammenligner det med Kunstværker, frembragt af Menneske-

haand, vil man opdage, at det første bliver finere, jo mere man gaar i Enkelt-heder, hvorimod det, der er lavet af Mennesker, nok kan tage sig godt ud ved en flygtig Betragtning, men vil man prøve at gaa i Detaljer, vil man opdage flere og flere Mangler og Uoverensstemmelser ved det, og man forstaar saa godt Brorson, naar han i sin Lovsang om Guds Skaberværk kan udbryde: „Op! al den Ting, som Gud har gjort, hans

Stenhøjen blomstre.

Herlighed at prise, det mindste, han har skabt, er stort og kan hans Magt bevise.“ Jo, disse Ture ud i Naturen kan vi ikke undvære. Man rystes ogsaa saa dejligt sammen, naar man saadan slaar sig løs. Snakken gaar lystigt, og man vender forfrisket tilbage, ja, næsten som fornyet til at tage fat paa det mere alvorlige, baade hvad

Dobbelt Fotografering i Botanisk Have.

det praktiske angaar og det mere teoretiske og ikke mindst Foredragene. Sindet er blevet mere opladt til at tage imod.

Af længere Udflugter skal, foruden Aarhusturen, Ul-drupbakkemødet og Ungdomsstævnet i Falling, nævnes den 2-Dages Tur, Eleverne havde til Mols. Det var en

Hattekompagniet.

Oplevelse, der tit blev talt om og ikke mindst den gode Modtagelse, de fik hos gamle Elever og deres Forældre, der saa elskværdigt sørgede for Indkvartering og Forplejning. Elevernes Glæde over Turen kan udtrykkes ved Begejstring, og vor Glæde over den gode Modtagelse, de fik, ved Taknemlighed; vi føler det, som det er vore Børn, man har vist Venlighed imod.

Men Sommeren er kort.

Foruden det daglige Arbejde er der saa meget andet, der skal gøres. Naar den første Maaned er gaaet, skal vi til at tænke paa Elevmødet — Sommerens store Begivenhed. — Det er ganske vist særlig de gamle Elevers Fest, men Pigerne ved jo, at de snart gaar over i disses Rækker. Det er dog saa langt fra et Offer, der bringes, tværtimod, man oplever jo Forventningens Glæde i Forberedelserne.

Vi har altid kunnet glæde os ved stort Besøg til vore Elevmøder, ofte Halvdelen af Elevforeningens Medlemmer, og det havde vi ogsaa sidste Sommer.

Alligevel savner vi altid en Del, som af en eller anden Grund er forhindret i at møde; men vi kan altid glæde os ved, at mange sender os Breve med Hilsner og gode Ønsker for Dagen, og det er en af mine bedste

Opvisningen overstaaet.

Glæder, naar jeg ved Mødets Begyndelse kan bringe disse Hilsner til Mødedeltagerne. Det viser ogsaa, at selv om I er forhindrede i at komme, tænker I paa os, og vi tror, at I lever med i Dagen, saa godt I kan. Vi er ogsaa glad ved, naar der møder mange Lørdag Aften, da er der ligesom mere Ro til at faa talt med jer.

Søndagen oprandt med dejligt Solskin, og Dagen blev en Festdag lige fra Morgenstunden af. Allerede ved 10 Tiden var der mødt mange for at være med til Guds-tjenesten, men først over Middag var Tilstrømningen stærk.

Kl. 3 samledes vi i Gymnastiksalen, der var smukt pyntet med Blomster og Grønt og med vor smukke Fane som Baggrund for Talerstolen. Lærer Daughjerg og jeg talte, og efter Foredragene holdt Elevforeningen Generalforsamling, hvor Formanden Laurits Laursen aflagde Beretning, og Regnskabet blev godkendt. Ved Bestyrelsesvalget blev Laurits Laursen og Regnar Rasmussen genvalgt og Orla Svoldgaard nyvalgt. Derefter var der frit Samvær, til Klokkeren ringede til Aftensmad. Kl. 8 samledes vi atter i Foredragssalen, og Sommerpigerne opførte smukt og kvikt et lille Lystspil: „Væddemaalet“.

Et lækkert Hjørne.

Derefter fremsagde Ejgil „Plejebarnet“ og „Flugten til Amerika“ og tilsidst opførte Frk. Lillelund paa en udmærket Maade „Emilies Hjertebanken“. Bagefter gik Dansen fornøjeligt et Par Timer, og vi sluttede den gode Dag ved Kaffebordene med Tak og Aftensang.

Et kortfattet Referat af Dagen giver kun et fattigt Indtryk, den skal opleves. Alene det at se de mange kendte Ansigter, naar de smilende kommer os i Møde, kan varme en om Hjertet, og man mindes det i Taknemlighed længe efter, og hos Eleverne ser man Gensynets Glæde lyse, naar der kommer nogle fra deres egen Aargang.

Og saa oprandt ogsaa den sidste Søndag for Sommerskolen. Eleverne havde arrangeret en smuk Udstilling i Skolestuen, og fra de mange Besøgende lød der kun Lovord om de smukke Ting, der var udstillet dels fra Skolekøkkenet og dels fra Sytimerne, og Lærerinderne høstede stor Anerkendelse for det Arbejde, der var præsteret i Sommerens Løb.

Særlig vakte den lange Række Kjoler — ens af Tøj, men med forskellige Korsstingsbroderier — udelt Beundring, og det skal siges her, at „Højskolernes Haand-

gerningsudvalg" fortjener Tak for de mange smukke Mønstre i gammel Korssting m. m., det har fremskaffet.

Naar Udstillingen og Opvisningen er overstaaet, falder der en egen Ro over Skolen, og vi er altid glade for at have nogle Dage for os selv sammen med Eleverne, inden vi skal skilles. Vi faar ligesom Baandene knyttet stærkere, og vi kan da ogsaa glæde os ved, at de har holdt for langt den overvejende Dels Vedkommende.

Vort Efteraarsmøde holdt vi den 24. September. Der var god Tilslutning. Som Ordførere havde vi Grønlandsforskeren Ejnar Mikkelsen, der talte om det Udforskningsarbejde, han i de senere Aar har været Leder af og viste nogle udmærkede Lysbilledet fra vor fjerne Koloni. Og Provst Hjortkjærs hjertevarmene Ord greb os stærkt, og vi følte vist alle, at vi havde oplevet en af disse gode Dage, som sent vil glemmes.

Endnu skal lige nævnes, at vi har holdt 3 korte Kursus med god Tilslutning, baade 11 Dages Kursuset i Januar for Mænd og i Juli for Kvinder samt Maanedskursuset for unge Piger i September.

Naar jeg nu tænker tilbage paa det Aar, der er gaaet, synes jeg, at vi har oplevet saa meget godt. Vi har ikke naaet alt det, vi gerne vilde, det lykkes nok aldrig helt for os Mennesker. Der er vel ogsaa et og andet, vi kunde have ønsket anderledes, men lad det da være en Tale til os om altid at være paa Vagt overfor de nedbrydende Kræfter, som findes i og om os. Det er der Kampen skal staa.

Kunde vi Aar for Aar naa et lille Skridt fremad paa den Vej, da er vi med til at danne den Folkekarakter, som kan bære gennem alle Vanskeligheder.

Elisius Johnsen.

Jul.

NU Juleklokkerne klinger
 med malmfulde Toner mod Sky,
 de melder med festlig Klang,
 at nu er det Jul paany,
 saa vidt over Land de ringer
 Julehøjtiden ind.

Snart Mørket og Stilheden sænker
 sig over den larmende Jord,
 og Stjerne ved Stjerne tændes,
 mens Julehymnernes Kor
 toner ubunden af Lænker,
 der binder den rastløse Slægt.

Da glemmes Hverdagens Møje
 i Højtidens Stilhed og Ro
 for Julebudskabets Glæde,
 mens Freden i Hjertet faar Ro;
 da tindre hvert Barneøje
 i Julekerternes Skær.

Men Tankerne vender tilbage,
 de følger ej Vej eller Sti.
 I Højtidens fredfyldte Stilhed
 ses Tiden, som nu er forbi —
 hvad vil i de kommende Dage
 af Fredens Budskab bevares?

O, giv, du vor højbaarne Gæst,
 at Fred i de kommende Dage
 blandt Menneskeslægten maa bo,
 lad Freden blive tilbage
 af Julehøjtidens Fest,
 saa Glæden kan spire og gro.

Martin A. Mathiasen.

Meddelelser.

DER er altid noget vemodigt ved at høre om Dødsfald og særlig, naar det er Mennesker, man er kommen til at holde af. Sidste Sommer er 2 af vore gamle Elever gaaet bort.

Georg Jensen, Ry, fra Vinteren 1930-31, døde den 8. Maj.

Hans Kammerat Peter Pedersen, Ry, skrev til os: „Georg blev syg den 1. Maj af Blindtarmsbetændelse og blev opereret samme Dag. 7 Dage efter fik han Tarmslyng og blev da ogsaa opereret, men døde Dagen efter paa Silkeborg Sygehus. Begravelsen foregik den 13. Maj under meget stor Deltagelse.“

Alle, som kendte Georg, vil huske ham som den frejdige og livsglade unge Mand, han var, og Eleverne fra Sommeren 1932 vil fra deres Himmelbjergtur huske den Gæstfrihed de mødte i hans Hjem.

Johanne Pedersen, Halling, fra Vinteren 1929—30 døde den 11. Maj og blev under stor Deltagelse, begravet paa Valgmenighedskirkegaarden i Odder.

Johanne var et af disse pligt-opfyldende Mennesker, der ikke gaar af Vejen for noget, og hun var blandt dem, vi altid saa til vore Møder og Sammenkomster.

Vi vil altid huske dem, som de gode Mennesker, de var, og vi vil bevare Mindet i Taknemlighed.

To maa man være, naar Livet skal leves.

Vi præsenterer her en lang Liste over nygifte.

Kathrine Jensen 1928.	Ingeborg Mellegaard 1928.
Svend Aage Jensen 1928-29.	Valborg Pedersen 1929-30.
Augusta Klemmen 1930.	Else Klemmensen 1930.
Astrid Mikkelsen 1930.	Marie Nørgaard 1930.
Dagny Pedersen 1930.	Maren Rasmussen 1930.
Elise Thesbjerg 1930.	Ingrid Axelsen 1930.
Agnes Priis 1932-33.	Gudrun Nyborg Nielsen 1933.
Niels Thesbjerg og Nanna Nørgaard 1932-33.	

Vi ønsker de nygifte hjertelig til Lykke.

Saa er Toget igang igen. Hvad vil dette Rejseselskab bringe?

Det var et fortræffeligt Billede, Johnsen brugte i Fjor, at Skolen var som et Tog, vi sætter os i. Hvad Rejsen vil bringe, ved vi ikke, men Forventningerne var store og dog, hvad var Forventningen imod Virkeligheden.

Det var et Ophold, som vi altid vil mindes med Glæde og Tak til dem, som virkede for, at det blev det, det gjorde for os.

Paa ganske kort Tid kendte vi alle, saa det at have en Kammerat med, betyder kun saa lidt.

Det var ganske vemodigt, da jeg igen, sidste Vinter sad i Skolen som Kursusdeltager, og Sangen rungede i Stuen. Ja, da erkendte jeg, at Sangen har en Værdi, som ikke alle kan nyde. Og jeg tænkte lykkelige I, som gaar her til Hverdag.

Hvad vil Budbringeren bringe i Aar? Der er jo altid noget, som vækker Minder og skaber Glæder; men det er dog intet imod at deltage i Elevmødet; thi da hører man jo lidt om de fleste af vort Hold, og man ser de kendte Steder i Sommerpragt. Vi ved godt, at vi selv er Skyld i, at Forbindelsen tabes, derfor vil vi herigennem ønske Rejseselskabet fra 28—29 (samt 32—33) en glædelig Jul og et godt Nytaar.

*Alma og Jens Toft Trankjær.
Vedersø pr. Ulfborg.*

Vi sender alle vore Kammerater, Venner og Veninder fra Vinteren 28—29, 30—31 og alle dem, som vi kender fra vor

kære Skole, vor bedste Hilsen og ønsker dem rigtig glædelig Jul samt et godt Nytaar. Ja, Johnsen og Frue samt alle Lærerne skal ikke glemmes, dem siger vi Tak for alt fra den Gang og Tak for, hvad de er endnu, naar vi besøger Skolen.

Ellen Rasmussen, Oskar Guldmann.

Hvis nogen skulde lede efter vor Adresse, er den ganske kort: Holme Asyl pr. Ebeltoft.

Fra Peter Riis har vi som sædvanlig modtaget 3 Dollars, og vi siger hjertelig Tak, fordi han altid tænker saa venligt paa os. Han er rejst fra Kansas og opholder sig nu i Kalifornien. Det er bare en lille Rejse paa 4000 engelske Mil. Det tog 6 Uger, og dog kostede Rejsen ham kun 25 Dollars. Han fik Arbejde med det samme paa en Ranch (Kvægfarm) paa 7000 acres, og der er 1800 Kreaturer. Det er Bjerglandskab med Sne paa Bjergtoppene hele Aaret.

En venlig Hilsen og Ønsket om en rigtig god Jul. Sendes af
Edith Lillelund.

Min bedste Julehilsen samt Ønsket om et glædeligt Nytaar til Jer alle.

*Lilly Fevre.
Elgaardsminde pr. Uggelbuse.*

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes gamle Kammerater fra Vinteren 1931—32.

*Doris Johansen.
Hedensted.*

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Kammerater og Lærere fra Vinteren 1929—30.

*Kathrine Jensen.
Gammelhave.*

Venner og Kammerater fra Vintereren 1932—33 ønskes glædelig Jul og godt Nytaar af

*Orla Svoldgaard.
Sandergaard, Odder.*

Glædelig Jul og godt Nytaar ønskes alle Venner og Veninder fra Sommeren 1932 og Vinteren 1932—33 af

*Anna Rasmussen.
Fensholt, Odder.*

Kære Højskolekammerater!

I ønskes alle en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar. Venlig Hilsen til alle fra Sommeren 1931.

*Erna Støvring. Lilly Christensen.
Sejlstrup pr. Skørping.*

Alle de, som jeg var sammen med og lærte at kende under mit Ophold paa Odder Højskole, bedes herigennem modtage Ønsket om en rigtig god og glædelig Jul og et godt Nytaar. Med Hilsen.

*Agnes Poulsen.
Havne pr. Hadsund.*

Jeg ønsker Familien Johnsen, Venner og Kammerater fra Odder Højskole en rigtig glædelig Jul samt et godt Nytaar. Med Hilsen.

*Børge Jepsen (1928—29)
Trustrup pr. Randers.*

Vi sender en venlig Hilsen til gamle Elever og Venner med Ønsket om en god Jul og et godt Nytaar!

Anna & C. P. Corneliussen.

En rigtig god og glædelig Jul ønskes Venner og Veninder samt Familien Johnsen, Lærere og Lærerinder. Venlig Hilsen

*Agnethe Østergaard,
„Kidris Møllegaard“ Rind.*

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Familien Johnsen, Lærere, Lærerinder og Veninder fra Sommeren 1930. Venlig Hilsen til jer alle.

*Elsie Marie Ditlevsen.
Astrup Stadil pr. Thim St.*

Vi ønsker gennem det ventede Aarsskrift Familien Johnsen, Lærere og Lærerinder og alle vore Kammerater fra Sommeren

1933, en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar. Med Hilsen og Tak for Sommeren.

Elly Pedersen.
Skellersup pr. Hobro.

Kirstine Christensen.
Tranum Enge pr. Halvrimmen.

En rigtig god og glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Familien Johnsen, Venner og Kammerater. Venlig Hilsen.

Jens Hald (1933).
Damtoft, Hodsager pr. Holstebro.

En glædelig Jul og et godt Nytaar med Tak for det gamle ønsker jeg Forstander og Frue samt deres Børn og alle mine Lærere, Frøken Lillelund, Venner og Kammerater. Tak for Samværet i Vinteren 1932—33. Tak til jer alle for alt godt jeg fik med fra Skolen.

Jeg opholder mig for Tiden i Sønderjylland, og hvis nogen vil glæde mig med et Brev er Adr.: „Løkkegaard“ pr. Sønderborg. Hilsen til jer alle.

Svend Aage Jensen.
Hvilsted.

Gode Venner! I ønskes en rigtig glædelig Jul samt et godt Nytaar. Venlig Hilsen til alle Kammerater og Lærere fra

Niels Henning Pedersen 1928—29. Henry Pedersen 1927—28.
Ølstgaard, Randers.

Gamle Elever sendes en venlig Hilsen med Ønsket om en glædelig Jul.

Gudrun Iversen.

Børge, Gunnar og Ejgil ønsker alle gamle Elever en rigtig glædelig Jul.

Alle de mange, jeg lærte at kende paa Odder Højskole, vil jeg ønske en rigtig glædelig Jul og et velsignet Nytaar.

Edvind Lindqvist,
Eged pr. Karleby St.

Glædelig Jul og godt Nytaar ønskes alle fra Vinteren 1929—30.

Fynboerne.

Sygeplejeelev Anne Kirkegaard,
Odense Amtssygehus. Odense.

Valborg Andreas,
Helsingborggade 19. Odense.

En hjertelig Julehilsen og de bedste Ønsker for det nye Aar.

*Anna Østerlund,
Mandalsgade 4 St. tv. København Ø.*

En rigtig god og glædelig Jul samt et godt og velsignet Nytaar ønskes Familien Johnsen, Venner og Kammerater.

Venlig Hilsen.

*Peter Riis,
Malin, Oregon. U. S. A.*

Vi ønsker vore Venner og Kammerater fra Odder Højskole en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar,

*Ricardt Christensen 1932—33,
„Højgaard“, Fensten pr. Ørting.*

*Emanuel Jansen 1932—33,
Strandgaarden Boulstrup.*

Venner og Bekendte fra Vinteren 1931-32 ønskes en glædelig Jul og godt Nytaar.

*Gerhardt Rasmussen.
Ry Højskole, Ry.*

Glædelig Jul ønskes alle Lærere og Kammerater fra Somrene 1928 og 30.

*Kathrine Sørensen,
Thorsøgaard. Thorso.*

*Agneth Jensen.
Hylke Mark, Hylke.*

Du kære Aarsskrift, du er „Min egen Julebog“. Dig venter vi med Længsel. Du er Bindeled imellem gamle Venner og Kammerater.

Kære gamle Venner! I ønskes en rigtig glædelig Jul og godt Nytaar. De bedste Hilsener og Tanker sendes jer alle.

*Chr. Christensen,
Blegmose, Ryomgaard.*

*Magny Madsen,
Sneglehuset, Rislundsvvej, Riis Skov.*

Vi holder som sædvanlig vor Vinterfest Fastelavns Søndag (den 11. Februar) og for at ingen skal blive glemmt, vil vi gerne herigennem disse Linier invitere alle, der har Lyst, at være med, Vi inviterer kun paa den Maade. De, der ønsker Natlogi, bedes sende os et Kort.

Med venlig Hilsen.

Marie & Elisius Johnsen.

Elevfortegnelse.

Vinteren 1932—33.

- Andersen, Ernst Edvard, Bording.
Bak, Niels, Fjerritslev.
Christiansen, Svend, Vestergade 42, Horsens.
Christensen, Karl, Tvenstrup, Odder.
— Ricard, Mosgaard, Kibæk.
Hald, Jens, Trøjlk, Maabjerg, Holstebro.
Holm, Erling, Bendixminde, Odder.
Jansen, Emanuel, Gadbjerg.
Jensen, Aksel, Dyngby, Boulstrup.
— Halfdan Fihl, Struer.
— Svend Aage, Hvilsted, Odder.
— Svend Aage, Hulvej 19, Horsens.
— Erling, Øster Alle 12, Horsens.
Jespersen, Niels Alfred, Borgmestervej 43, Horsens.
Justsen, Willy, Studshoved, Odder.
Jørgensen, Henry E., Dyngby, Boulstrup.
Lillemose, Peter Magne, Randlevvej, Odder.
Lund, Asmus, Skt. Helenesvej 14, Horsens.
Madsen, Ernst, Bygholm Møllehus, Horsens.
Mikkelsen, Hans Chr., Rosensgade, Odder.
Møller, Aage, Holme, Ebeltoft.
— Petrus, Fuldbj, Døjringe, Sjælland.
Nielsen, Aksel, Østergade 6, Horsens.
— Svend Erik, Smedegade 27, Horsens.
— Chr. Rask, Sønderholm, V.-Thorup.
Overgaard, Niels, Gl. Lindholm, Nr. Sundby.
Rasmussen, Henrik, Studshoved, Odder.
— Børge Krag, Daugaard.
Smidt, Sigurd, Kirkebyen, Sdr. Omme.
Stounberg, Henning, Balle Skovgaard, Odder.
Svoldgaard, Orla, Højby, Boulstrup.
Sørensen, Svend Høy, Bakkevej 1, Vejle.
Thesbjerg, Niels, Vedersø, Ulfborg.
Wendelboe, Ernst, Strandgade 1b, Horsens.
Bjørn, Asta, Vinderslev, Kjellerup.
Geertsen, Anna, Clausensminde, Asbo, Bække.
Glinvad, Mary, Sønderup, Støvring.
Jespersen, Signe Lund, Fabjerg, Lemvig.
Kristoffersen, Maren, Vindum, Tange.

Kristoffersen, Marie, Vindum, Tange.
 Nørgaard, Nanna, Vedersø, Ulfborg.
 Priis, Agnes, Odder Vestermark, Odder.
 Rasmussen, Nelly, Hasmark, Otterup, Fyn.

Sommeren 1933.

Christensen, Anna Kirstine, Tranum Enge, Halvrimmen.
 — Elna, Ansager.
 Eskerod, Sigrid, Gosmer, Boulstrup.
 Hansen, Ella, Bjødstrup, Skanderborg.
 Hansen, Poula, Lykkegaarden, Terndrup.
 Jensen, Anna, Skivum, Vægger.
 — Dagny, Stadil, Tim.
 — Ingrid, Højbjerg Mark, Rødkjærsbro.
 — Irene, Cyklehandler M. Jensen, Skive.
 Nielsen, Gudrun Nyborg, Kokborg, Brædstrup.
 Pedersen, Elly, Skellerup, Hobro.
 Pedersen, Metha Marie, Halling, Boulstrup.
 Rasmussen, Anni, Torpe, Herlufmagle.
 Rokholm, Karen, Borup, Vraa.
 Seerup, Gudrun, Bysted Mølle, Durup.
 Sørensen, Marie, Kjeldstrup Nørregaard, Hobro.
 Urth, Marie, Rærup, Vodskov.
 Bjerre, Anna, Ø. Kalbjerg, Holstebro.
 Harmark, Ellen Rigmor, Aalstrup, Falling.
 Jensen, Kirstine, Søby, Hornslet.
 Kristensen, Petra, Boest, Nr. Snede.
 Larsen, Nelly, Kejlstrup, Ejstrupholm.
 Linnet, Anna, Aarhusvej, Odder.
 Nielsen, Helga, Aaes, Tvingstrup.
 Olesen, Elise, Dyrehavegaardsvej 36, Kolding.
 Røgen, Mary, Sjørslev.
 Sletskov, Ragna, Adslev, Horning.
 Steffensen, Dagny, Gedved.
 Thüre, Gudrun, Gylling.

Elevmødet 1934

afholdes Søndag den 24. Juni. Deltagere langvejs fra møder Lørdag Aften. Tæpper maa medbringes. Husk at melde jer Ankomst.

Artikler, Meddelelser

og andre Oplysninger til Aarskriftet sendes til *Laurits Laursen*, Boulstrup, eller til Skolen inden 15. November. Husk at meddele Adresseforandringer.

INDHOLDS-FORTEGNELSE

	Side
Mod Vinter og Vaar. Digt af <i>Jacob Lykke</i>	3
Hold Regnskab med dine Handlinger. <i>Marie og Elisius Johnsen</i>	5
Hjemmet og dets Betydning. <i>Laurits Laursen</i>	9
Dagen og Vejen <i>C. P. Corneliusen</i>	13
H. A. Brorsons Julegave. <i>Thorvald Madsen</i>	20
Opbrud og Hjemfærd. <i>Jacob Lykke</i>	25
Svigter Højskolen sin nationale Opgave. <i>Betty Østergaard</i>	28
En Samfundsopgave. <i>C. H. Daughbjerg</i>	31
Minder. <i>Lilly Fevre</i>	34
Vore Andelsindkøbsforeninger før og nu. <i>N. Primdahl</i>	36
Land og By. <i>Asmus Lund</i>	40
Aaret, der svandt. <i>Elisius Johnsen</i>	43
Jul. <i>Martin A. Mathiassen</i>	55
Meddelelser.....	56
Elevfortegnelse.....	62

EXPRESTRYKKERIET-ODDER A/S
ORLA W. PETERSEN — TELEFON NR. 273